

8. JEHOVAH BENEDICENTE!

DISSERTATIO HISTORICO-PHILOLOGICA,

JOHANNEM BAPTISTAM,

In

Nativitate, Vita, & Morte,
Insignem, exhibens,

Quam,

*Annuate Amplissimo Philosophorum Choro,
in Regio Aorano Lyceo Celeberrimo,*

PRÆSIDENTE VIRO

Admodum Reverendo atq; Præcellentissimo,
Dn. M. ABRAHAM ALANO,

Græc. & Orient. L. L. Professore Ordinario;

PRO GRADU MAGISTERII,

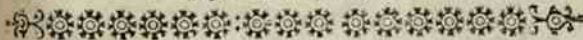
*Ad solennem Eruditorum discussionem,
modeste desert*

JOHANNES BURSMANN, J. F. N.

Evangelii Minister in Sagu.

In Auditorio Maximo die 30 April.

A:o cl:o l:o ccx.

A B O Æ,

excud. HENR. C. MERCKELL, Reg. Typogr.

S.^{RÆ} R.^{IA} 1°

SUMMÆ FIDEI VIRO,

Illustrissimo & Excellentissimo

COMITI,

D^N: ARVIDO
HORN,

SENATORI,

GUBERNATORI,

CANCELLARIÆ REGIÆ CONSILIARIO,

&

Academiæ Pernaviensis CANCELLARIO,

*Optimo, Celsissimo, Benignissimo, Magnifi-
centissimo.*

COMITI & DOMINO

De Wuorentaa / Nährungsberg &c.

Mecænati suo Clementissimo

Illustrissime ac Celsissime Comes,
Domine Gratosissime,

Non inique, mihi tristia fata, & vincula JOHANNEA quisquam præfagiat, dum, ad AULÆ TUÆ, ILLUSTRISIME COMES, limina splendidissima, audaces & temerarios gressus, PICTURA hacce JOHANNEA vilissima, molior. Facillime etiam ipsemet mihi, Icarios metuerem casus, ad FULGENTISSIMUM CELSITUDINIS TUÆ, nulla instructus facundia, advolans TRIBUNAL, nisi ex stupenda admiratione, qua singuli TUAM, COMES CELSISIME, GRATIAM & FAVOREM, per multa fere secula imparem, in omnes Musarum cultores, venerantur, & devotissima mente suspiciunt, mihi perspectam reddidissim, summam illam, gratiæ Tuæ benignissimam promptitudinem, quæ facilem omnibus

his aditum pandere solet, qui ad SUMMÆ
BENIGNITATIS TUÆ ASYLUM viam car-
punt, FAVOREMQUE & PATROCINIUM
TANTI MÆCENATIS, ardenti apprecantur,
aut præoptant desiderio. Quapropter tanto mi-
nus vereor, ne in odium offensionemque,
ILLUSTRISIME COMES, incurram, dum
CELSISSIMI NOMINIS TUI SPLENDORE,
tenellum hunc, exigui ingenii foetum, illustra-
tum ire, TANTIQUE HEROIS GRATIAM,
impolitis hisce pagellis conciliare conor: quan-
to certius, per Eruditorum famam illustrem
atque perennem, mihi GRATIÆ TUÆ AM-
PLITUDO, ILLUSTRISIME COMES, in-
aprico sistatur. Deinde omnis pæne rei hujus,
apud me exolefcit terror, si subjectissima animi
confusione, TIBI COMES CELSISIME, ape-
ruero auspiciatissima illa fata, quæ per providam
supremi NUMINIS gratiam, mihi evenere,
nimirum quod illum mihi pascere, sub DIVI-
NIS AUSPICIIS, licuerit gregem DEI & in
illa quidem, præ cunctis, per universam Finlan-
diam, illustri atque felici SAGUANA ECCLESIA,
quæ pro fortunarum omnium coronide æstimat
ac veneratur, quod non solum TE ILLUSTRIS-
SIME COMES, aliquo ab hinc tempore, præ-
sentem, tanquam UNICUM suum ac fulgen-
tissimum adspexerit ORNAMENTUM: dum
scilicet CELSISSIMA TUA EXCELLEN-
TIA, in ipso flore juventutis, instar ramusculi

florentissimi, & inimitabili virtutis exercitio
atatem antevertentis, ex incluta, per orbem pæne
universum, HORNIANA gente, ad præcel-
lentissimi honoris fastigium, emergebat: verum,
quanquam de Tua, nunc CELSISSIME CO-
MES, præsentia, sibi non gratulari possit,
tota tamen perfunditur gaudio, quod amplissimis,
à TUACELSITUDINE, ornetur muneribus,
uberrimisq; sublevetur congiariis; Quorum per
distributionem, illa mihi potissimum contigit
felicitas, ut toti cætui nostro, præsertim animis
eorum, quorum egestati levandæ concessa fuere,
CLEMENTIAM ut TAM INDULGEN-
TEM, atque ferè sine EXEMPLO fuisse, ita
submissis precibus semper agnoscendam, inculca-
verim: quæque ECCLESIAE NOSTRÆ,
singula membra, tanquam munus INDUL-
GENTISSIMI PAROCHI, ut semper Sa-
cro devotissimæ mentis præconio, ita per me jam
palam, conjuncta ardentissima votorum nuncupa-
tione, pro ILLUSTRISSIMÆ TUÆ EX-
CELLENTIÆ prosperrimo successu & peren-
ni incolumitate, profitentur, perque omnem
posteritatem summis effèrent laudibus. Denique
ad omne votum, illa etiam mihi obvenit for-
tuna, ut exoptatam GRATIÆ & INDUL-
GENTIÆ viam, apud TUAM, ILLUSTRIS-
SIME COMES, parentem GENEROSISSI-
MAM, jam vero BEATISSIMAM, experi-
rer; Nam cum PERILLUSTRIS DOMINA,
jam

jam de Supremis agitare, gratiosum mihi ad-
dixit promissum, se humillimum suum clien-
tem, tenuesque ejus spes & fortunas, TUTELÆ
& PATROCINIO TUO, COMES CLEMEN-
TISSIME, commendaturam; quod benignissime
sanè olim absolvisset, modo mors ejus præpro-
pera, hoc mihi non invidisset. Itaque jam post-
quam lacrymis mihi os opplevissem, super
TANTÆ MEDIATRICIS jactura, cogor
memet ipse PROPENSISSIMÆ TUÆ, ILLU-
STRISSE COMES, GRATIÆ, insinuare; ea
fretus confidentia, digneris DOMINE CLE-
MENTISSIME, oculi tui sydere, hoc vile exer-
citium, quod ceu pium & devotissimum holocau-
stum, non meo tantum, verum universæ EC-
CLESIAE SAGUENSIS nomine, ARÆ
TUÆ SPLENDIDISSIMÆ, in certissimum
devotissimæ venerationis pignus, supplex im-
pono; mihi que deinde, qui primus, obscurus li-
cet & ignotus, è natali Tuo, ILLUSTRIS-
SIME COMES, solo, quantulo cunque indu-
striae specimine, ad TE, universi REGNI SVE-
ONICI FULCRUM, SAGUANÆ præser-
tim ECCLESIAE SOLEM FULGENTISSIMUM,
accedo, TUAMQUE CELSISSE COMES,
INDULGENTIAM & PATROCINIUM arctis-
simè ambio, vel inter ultimos clientes, aliquem
locum gratiosus assignare, meque inter eos no-
men profiteri sinas, quibus GRATIAM TUAM
exosculari contingit: ut ipse quoque experien-

ua uicam, CLEMENTIAM TUAM GRAN-
DEM esse, qualem jam per omne ævum ECCLE-
SIANOSTRA abundè sensit. Cujus voti, si uti spe-
ro, compos fuero, habebo, de quo mihi impense &
unicè gratulabor. De cetero calidissima, nunquam
mecum ECCLESIA NOSTRA defatigabitur fun-
dere suspiria pro INCOLUMITATE TUA, ILL-
COMES, INTEGERRIMA, quo immortaliter sis
REGI AUGUSTISSIMO CAROLO, Saluberri-
mum, intimorum consiliorum CORNU,
PATRIÆ afflictissimæ PROSPECTOR FE-
LICISSIMUS, ECCLESIAE quæ TUAM
impense veneratur TUTELAM & CLEMENTI-
AM, PATRONUS GRATIOSISSIMUS, mihi
denique MÆCENAS CLEMENTISSIMUS, qui
ad extremum vitæ halitum, permanfurus ero

Illustrissimæ Celsitudinis Tuæ

Clientis Devotissimus

JOHANNES BURSMANN.

Religionis
Integritatis In EUM
Vigilantiæ REGEM
Ecclesiam

Laudes

EXCELLENTISSIMO DOMINO,

Atque

REVERENDISSIMO in CHRISTO PATRI,

**DN. JOHANNI
GEZELIO, J. F.**

S. S. Theologiæ Doctore undiqua-
que Consummatissimo, Diocesios A-
boensis Episcopo Eminentissimo, Con-
sistorii Ecclesiastici PRÆSIDI longè Gravis-
mo, Academiæ Regiæ PRO CANCEL-
LARIO Permagnifico,

Patrono, Promotori, Nutritio,
Famigeratissimo, Propensissimo, Indulgentissimo,
Felicitatem, Annos

S*I nulla me alia permoverent caussa, cur omnino
NOMINIBUS REVERENDISSIME EPISCOPE, & PER
materiam, quam tracto, me ad id adduceret no-*

Devotionis Numen
Sinceritatis In REGEM
Justitiæ Patriam

Ardorem
PRÆCELLENTISSIMO VIRO,

Atque

PER ILLUSTRIS & GENEROSISSIMO DOMINO,

DN. JOHANNI
STIERNSTEDT,

Judici Provinciali,

Per Diœcesin Finlandiæ Australem,
Æquissimo, Amplissimo, Gravissimo,
DOMINO, Evergetæ

Meo

Magno, Benignissimo.

& prospera fata!

*vilissimas hæc lucubrationes, MAGNIS VESTRIS
ILLUSTRIS DOMINE LEGIFER, consecrem; Vel unica
bilitas, Vix enim temeritatis notam & reprehensio-*
nis

*... conjugium melius & ... JOHANNEM ,
tamq; Insignem BAPTISTAM, VOBIS ILLUSTRÉS VIRI
JOHANNÉI , qui revera & absque omni adula-
tionis signo , NOMINE & OMINE JOHANNEM rei
præsentati REDIVIVUM , tanquam Exemplar , secta-
toribus strenuissimis , redderem. Quis Tu in
terris JOHANNES , REVERENDISSIME EPISCOPE ,
non meum jam elogium exprimet , si vel summa
instructum esset facundia , quam ingenuè tamen
fateor nullam esse ; sed excellentissima illa GRA-
TIÆ COELESTIS dona , quibus , tanquam a NO-
MINIS TUI VI expositatis , in admirationem us-
que omnium , præditus es atque exornatus si-
mul , id satis præstant & confirmant. COELE-
STIA expertus DONATIVA , uti larga & amplis-
sima , ita inimitabili prorsus emulatione , lar-
gum & uberrimum ut proferrent fructum , con-
stanter annisus es. Nec labores frustra obivi-
sti : Per DIVINAM namque GRATIAM , quam in
omni proposito submisit implorasti , Vigiliis , quas
pertulisti assiduas continuasque , TE semper
INSIGNEM , CELEBREM reddidisti & GRA-
TISSIMUM DEO & MESSIÆ Tuo Universique
Mundi , cujus GLORIAM NOMINIS , & BENEFICIA
INFINITA , tam ipsemet Tibi , quam Presbyte-
ro & Plebejo cuilibet ardentissimo Zelo , pro-
pagan-*

paganda & celebranda esse, inculcasti: REGI
cujus pietatem in DEum, & amorem in subdi-
tos, sine exemplo fuisse docuisti, & in subjectis-
sima admiratione veneratus es; Exemplarque
singulis præbuiisti, imitatione dignissimum. Ut
scilicet insigati a piissimo Tuo, in S. M. R. iam
Majestatem, affectu, Tecum Regem Sacratissi-
mum (super quem nunc & in secula manus ex-
altata sit Domini!) summa colerent observan-
tia, fataque MAGNI Nostri CAROLI, calidissi-
mis suspiriis, REGUM REGI commenda-
tum indefinenter irent; ECCLESIAE, quam cum
DIVINA BENEDICTIONE, Viginti, & quot
excurrunt, Annis, insigni sane ordine, &
emolumento incomparabili condecorasti. Imo, si
causas, quæ Tibi, REVERENDISSIME PRÆSUL,
justissimas JOHANNÆAS vindicant LAUDES, enu-
merare conarer, inciperet simul & desineret o-
ratio, in meritorum Tuorum deprædicatione.
Sed quando majora sunt, quam ut ullis vel di-
sertissimis a me celebrari queant verbis, & Prin-
cipum & Heroum & Eruditorum omnium, per
Universum Europæum Orbem, ultrò in TANTI
NOMINIS, quia GEZELII est, admirationem &
venerationem concurrere laudes, dixisse sufficiat.
Equidem alienissimum à me est, reliquis Musa-
rum

*rum & religionis præprimis sanctæ Defensoribus
Strenuissimis, sua denegare ENCOMIA JOHAN-
NEA; exigat interim donorum & laborum Tuo-
rum, cum JOHANNE, simillima affinitas, ut e-
go cum Eruditis Omnibus, Te REVERENDISSIME
PRÆSUL, præsentis imprimis seculi, ipsissimam
imaginem, & vividum CHARACTEREM constitear
JOHANNEUM. Quanquam vero Tu GENEROSISSI-
ME DOMINE, non idem cum JOHANNE Ecclesia-
sticum obeas munus; nihilo minus & Tu, ob VI-
GILIAS & VIRTUTES JOHANNEAS per DEI & RE-
GIS Tui CLEMENTISSIMI GRATIAM, in numerum
relatus es DEORUM in TERRIS, eaque Tibi de-
mandata est functio, quæ JOHANNEAM prorsus
exquirat INDUSTRIAM: proptereaque, qui, Tibi
LAUDES & celebrationes JOHANNEAS sponte non
adscribit, homo certe, ERUDITORUM & CONSULTO-
RUM JURIS omnium judicio, quorum Tu PERIL-
LUSTRIS DOMINE egregius es sodalis & amula-
tor, protervus est & obscænus. Quæ Te INGE-
NII MAGNITUDO insignis, quæ in singulis PRUDEN-
TIA excellens, quæ in omnes ÆQUITAS, quæ in
trepidos HUMANITAS & simplices PATIENTIA ina-
estimabilis, in omnium, PRIMATUM imprimis,
conspectu & animis Commendatissimum reddunt*

ac desideratissimum, tam FENNICÆ quam IN-
GERMANNICÆ decantationes GENTIS; tam homi-
nis FORENSIS quam PLEBEII comprobant laudes,
& MAGNI STIERNSTEDIANI NOMINIS
encomia. Eadem certè mihi heic repetenda est
querela, in celebratione Tuarum, PERILLUSTRIS
DOMINE, Virtutum, quam modo in decantatione
Laudum SOCERI TUI EXCELLENTISSIMI produxi;
ita enim demum laudes & encomia Illustris fa-
milie GEZELIO-STIERNSTEDIANÆ
ad perfectionem perveniunt absolutissimam, dum
Filiorum Virtutes PATERNAM AVITAMQUE exa-
quant GLORIAM. Ignoscite igitur, MÆCENATES
longe BENIGNISSIMI, si ipsa meritorum & vir-
tutum WESTRARUM magnitudo, aciem intentio-
nis, clientulo Vestro, abrumpat. De cetero ste-
rile hoc opusculum; quod ingenua devotione VO-
BIS, MÆCENATES MAXIMI, offero, serena fronte
accipere dignemini, mibique favoris VESTRI vi-
am gratiose jam apertam, ut patere etiam
posthac sinatis, meque sub Patrocinio VESTRO de-
litescere, est quod humillimè in votis habeo.
Ego vicissim, cum nihil aliud rependere queam,
TANTORUM beneficia MÆCENATUM, devotissima
mente agnoscens, votorum ardentissimorum tan-

*tum carpat ad SUPREMUM Numen Viam, ob-
vixè implorans, velit BENIGNISSIMUS DEUS,
Vos, tam Insignes aeternae suae Gloria propaga-
tores, fidelissimos REGIS CAROLI Cultores, PA-
TRIAEQUE insignia columnina & Ornamenta, sa-
lute beare perenni, quo laborum Vestrorum ac
pro REGE, PATRIA, communique OMNIUM sa-
lute susceptarum vigiliarum laus maneat in ani-
mis hominum, in serie temporum, fama rerum.*

Reverendissimæ Tuæ Paternitatis

Ut &

Perillustri Tuæ Generositatis

Humillimus Client

JOHANNES BLIRSMANN.

Admodum, Plurimum, Perquam, Reveren-
dis, Clarissimis, atq; Doctissimis Dominis, Præpositis,
Pastoribus, & in Vineâ Christi Laboratoribus, Ce-
leberrimis, Meritissimis, Vigilantissimis.

Mag. HAQVINO PIHLMANN,
Præp. & Pastori in Wirmo.

Mag. ANDREÆ BERGIO,
Præp. & Pastori in Tœffsala.

Dn. MICHAELI BRUNNÖF/
Pastori in Nykyrkia.

Mag. HINDRICO ALANO,
Rectori Scholæ Trivial. Raum.

Dn. GABRIELI ESCOLINO,
Pastori in Ulfkela.

Dn. SAMUELI HORNÆO,
Pastori in Nyftadh.

Dn. JACOBO LIGNIPÆO,
Pastori in Lethala.

Dn. JOHANNI LEVANO, Vice Past in Sagu.

D. SALOMONI TUMULIN, Sacell. in Nyftadh.

Promotoribus, Benefactoribus, Amicis,
Exoptatissimis, Propensissimis, Certissimis,

*Hanc dissertationem inauguralem in devoti animi
tesseram, quam submisit & amice Cl. Cl. & D. D.
hæcce colat N. N. quæq; impense, pro constanti O O.
V. V. felicitate, nuncupet vota, offert & cõsecrat.*

A. & R.

In

Dissertationem

VIRI

Venerabilis & Eximii,

Dn. JOHANNIS BURSMANNI,

Philos. Cand. Dignissimi.

Epigramma.

Dura fuit quondam Baptistæ vi-
ta Johannis
Matre, domo, mensa, tegmine,
voce, nece;
Te, puto, Sacrorum Præconem
jure beatum,
Illum, si junctim nomine reque
refers.

Quod festinus fudit.

AND. BANGE.

Jesu

JESU BENIGNO!

CAPUT PRIMUM,

De Nativitate Johannis Baptistæ.

PHÆNOM. 1. *Natales seu Parentes Johannis ostendit, ac perpendis, Cui Viro- rum, ex Tribus, uno Eodemq; Zacharia Nomine insignitis, felicitas & gloria Tanti Filii contigerit.*

PHÆNOM. 2. *Ipsam Nativitatem Johannis, per Prophetas annunciatam exponit.*

PHÆNOM. 3. *Impositionem Nominis Johannei declarat.*

PHÆNOM. 4. *Educationem pueruli in pæterna domo, & mutua officia Parentum atq; Liberorum, adumbrat.*

Phænom. I.

Incomparabilis viri, & supra sortem communem divinitus pro- vecti, perlustrantibus fata, scilicet, felicissimi Præcursoris & Baptistæ Domini Nostri Jesu Christi, in secula Benedicti,

incumbit, ut methodum ordinariam retineamus, velisque secundis ad portum nobis destinatum perveniamus. Principio ipsius Tractationis paucis in Genealogiam & Natales Sancti Johannis lubet inquirere. Quemadmodum vero constat, non pro minima felicitatis humanæ parte haberi, nobili & illustri genere ortum esse, & percelebri gaudere familia, idque nativitatis habere beneficio, quod aliis multo sudore & sanguine adquiri solet. Ita concursum quendam singularem, atque omni ævo fere inauditum, donorum, tam divinorum quam humanorum, abundè persentienti optimo Baptistæ nec defuit familiæ originisque nobilitas; utrumque genus tam paternum quam maternum habuit ut sanctum & religiosum, ita summis laudibus haudquaquam defraudandum. Sed ne commentis indecoris divagari, assentative videamur, sacra atque infallibili Oraculorum Divinorum auctoritate statumen nostrum fulcire arridet, spiritus Veritatis adferendo testimonium; quod nobis exhibitum est, Luc. I. v. 5, 6, 7, 11, 12, 13. Εγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ηραὶδς τῆ βασιλέως τῆ Ἰερουσαλὴμ, ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυναὶκὶς αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πρεσβύμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιοῦμασι τοῦ κυρίου ἀμεμπτοί. Καὶ οὕτως

οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, . . ὥφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-
 λος κυρίου, . . . καὶ ἐπαράχθη Ζαχαρίας
 ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπε δὲ
 πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, μὴ φοβῆς Ζαχαρία·
 διότι ἐσχηκόη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνὴ σου
 ἐλισάβετ γενήσεται υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνο-
 μα αὐτοῦ Ἰωάννην. Versio Sebastiani Schmidii.
*Erat (itaque) in diebus Herodis, Regis Judææ,
 Sacerdos quis, nomine Zacharias, ex disposita,
 in dies, classe Abiæ; & uxor ejus ex filiabus Aha-
 ronis, cujus nomen Elisabet. Erant autem justī
 ambo coram Deo, ambulantes in omnibus manda-
 tis & justificationibus Domini inculpati. Sed non
 erat illis proles, . . . Tum vero visus est illi An-
 gelus Domini, . . . Unde perturbatus Zacharias
 videns (illum,) & timor cecidit super illum.
 Sed dixit ad illum Angelus, ne timeto, Zacha-
 ria; quoniam exaudita est petitio tua; & ecce,
 uxor tua, Elisabet, pariet tibi filium, cujus vo-
 cabis nomen Joannem. Exponit heic ipse Spi-
 ritus DEI, verbis apertissimis, Natales Johannem
 debere hominibus, & εὐκαταφρονήτοις, sed reli-
 giosis & ἐνώπιον τῆς Θεῆς δικαίοις; Patri scilicet
 Zachariæ, ob pium Zelum munerisque præcel-
 lentiam, inter suos maxime Celebri. Matri ve-
 ro Elisabetæ, provectæ ætatis fœminæ, Aharoni-
 dæ, cui nulla amplius spes de prole sive hærede
 superfuit. Caterum cum pagina sacra trium-*

meminerit Virorum, unius ejusdemque nominis, Zachariæ nimirum, quorum nemo infamiæ notatus macula, sed omnes spectatæ fidei, muneris publici dignitate claruere; simplici stilo examinare placet, cui horum contigerit de tanto Filio, & cui licuerit de tam insigni Nato Celebrique Baptista sibi gratulari? Certa singulis temporibus destinata Viris. Ante Captivitatem Babyloniam, sceptrum tenente Rege Joaso, vixit primus Zacharias Jojadæ, summi Pontificis, filius, cui itidem sacra demandata fuit functio Ecclesiastica quique sacerdotum in ordinem relatus; Hunc inter altare templumque, porticu in Salomoneo, vita privavit populus Judaicus, ut mandato Regis Joasi, impiissimi Crudelissimique, ita detestabili & horribili necis genere, quo alias sceleratissimi homines, extremeque impii puniebantur. Sub Rege Dario, post Captivitatem Babyloniam, contigit ætas secundi hujus nominis Viri, qui spiritu instructus fuit prophetico, & methodo parabolica prævaricationes & scelera populi Judaici corrigere consuevit; Zacharias hic Barachiæ filius, Nepos Prophetæ Iddo, simul & quidem penultimus recensetur in ordine duodecim ita appellatorum Prophetarum minorum. Tertius denique Zacharias sub Novo foedere floruit, & quidem tempore Herodis Magni, dum is solium occuparet Israeliticum; Vir fuit hic, ut

duo

duo priores, pius justusque, *πρεσβύται* ἐν πά-
 ραις ἐνθλαῖς τῆ θεᾶς καὶ δικαιομασίᾳ, ἐνώπιον
 τῆ κυρίου; ætate declivis, & officio gravis, cui
 administratio rerum sacrarum, ἐν τῇ ἐφημερίᾳ
 Ἀβιᾶ commissa fuit. Licet nec desint Patres Vete-
 res, Augustinus & Ambrosius, qui honores
 Pontificis summi Zachariæ huic tertio vindica-
 re sustineant, conjectura nixi, quod incensum
 adoleverit, quod nemini facere licuit nisi Pon-
 tifici Maximo. Ast quanquam hac etiam in pro-
 vincia nemini noster cessurus fuisset, Pontificem
 tamen cum fuisse, tanto minus concedimus,
 quanto certius sciverimus errorum se involvere
 latebris, quotquot Pontificis titulo, hunc exorna-
 re satagunt; siquidem teste Joseph: Scalig: re-
 rum Disciplinarumque Judaicarum peritissimo,
 Joazarum illo anno Pontificatui præfuisse constet,
 & διαρρήδην Zacharias a Divino Vate dicatur
 fuisse ἱερεὺς ἐξ ἐφημερίας Ἀβιᾶ, quo nomine
 Lucas nunquam Pontificem appellavit summum,
 ut patet Luc. 3: 2. Act. 4: 6. Deinde Pontifices,
 sive sacerdotes Magni, classes & vices seu stati-
 ones nunquam observabant; quod Zachariæ si-
 mul cum reliquis Presbyteris maximè injunctum
 fuit; sed ipsis Sacra, singulis fere temporibus,
 obire jus fasque fuit. Verum quicquid sit, suffi-
 cit nostro, satisque laudis est, stationi præfuisse
 inferiori, Octavæ, ex viginti quatuor ἐφημερίαις

five classibus a Davide dispertitis, quæ Abiæ olim
 & nunc audit *Phuegia*; illamque summa cura
 & continuis vigiliis administrasse. Ex allatis
 hætenus satis clarum esse arbitramur, quanta
 auctoritatis, quantæque dignitatis, fuerint hi tres
 Viri; adeoque non cuiquam nauscam moveat,
 unum ex Tribus, quicumque demum ille fuerit,
 Patrem venerari. Non Tribus, sed uni, felicis-
 simum illud illuxit sydus, ut tam insignis Filii,
 tamque Gloriosi Baptistæ salutaretur Genitor.
 Nam nec Zacharias Jojadæ filius ille fuit, cum
 is vixerit ex calculo quorundam circa Annum
 Mundi, 3126. adeoque sic 874. ante natum Chri-
 stum annis, cum Baptista sex solummodo mensi-
 bus Christo natu major esset: nec Zacharias
 Propheta, Barachîæ filius, Pater Johannis esse
 potuit, quia 515. annos, ante illum numeravit,
 vitam degens circa Annum Mundi 3485. Ergo
 in Domo Zachariæ, Veteris illius Sacerdotis,
 lucidissimus hic Phosphorus ortus est; cujus tem-
 pora fuere circa Annum Mundi fere 4000, quo
 Optimus Baptista in lucem hanc prodiit, utro-
 rumque maternum, hætenus sterilem, clausum,
 & ignominia macula notatum, fructuosum si-
 mul ac miraculose apertum gloriosumque decla-
 ravit, imo infamiae notam omnem, vel penitus
 diluit absterisitque, vel in summas commutavit
 laudes. Tacite licet, submisse tamen veneramus,

ad auctoritatem divinæ paginæ, mediocrem hujus Zachariæ originem, & familiam non adeò celebrem, simulque agnoscimus illum suæ gentis, Israëlitiæ puta, filium fuisse, eque sacrâ Leviticâ Tribu & posteritate Aharonis ortum; vetat enim & firmissimè obstat muneris præcellentia, officiique sancti dignitas, qua instructus exornatusque Vir religiosus erat, ne molesti simus tantum tamque illustrem genitorem eò usque, ut spurii nota, ob tacitam originem ipsum afficiamus. Sit remotissima in sempiternum tanta, tamque detestabilis, a tam pio & fideli servo Dei ignominia. Fecit equidem consuetudo veterum ut & hodiernarum gentium, nec absque laude, ut filius ob merita paterna avitæque celebraretur. Sed transmutavit hunc ordinem miraculum, circa nativitatem Johannis stupendum, & in toto cursu naturali pæne sine exemplo, ut non ob gesta, quamvis præclara, Patris Zachariæ, Filius, sed ille, ob Nati excellentiam, illustris, per omne ævum à cunctis prope gentibus decantaretur. Et quemadmodum suavis in multis fuit harmonia, inter Ministrum ut præcursores, ac Messiam tanquam Dominum, ita hoc etiam in negotio. Rarò vel nunquam, per vastissimum scripturarum pelagus, reperire licet Mariam, genitricem salvatoris, patris sui filiam adpellatam, verum, aut desponsatam & conjugem Josephi aut Matrem JESU:

similiter cum Johanne ejusque Parentibus res sese
habet; par enim Filiorum incomparabile, admi-
randa sua nativitate, pariter ac reliqua vita,
abunde & copiose satis famæ & laudibus Pa-
rentum satisfecit, adeò ut heic minime è re fuerit,
avorum proavorumque inclutis facinoribus, sibi
nobilitatem conciliare; unica namque tantæ
gloria sobolis ac fama, omnium rerum, etiam
illustrissimarum, encomia longè superabat. Ad
sociavit hic Zacharias sibi Elisabetam, unam
castissimarum filiarum Aharonis per paternam
propaginem; maternum autem genus ducentem
ex Tribu Juda; adeoque sanguinis vinculo cum
ipsa Sanctissima Maria, Matre Filii DEI, conjun-
ctam. Arbitror hoc conjugium sanctum non ini-
tum fuisse plane ad obligationem legis, quam
Summus Legislator Ordini Ecclesiastico Sacro, in
eligenda uxore, præscripsit Levit. 21: 14. sed in-
finita ita adgubernante sapientia, quo illustrior
clarioreve tantî filii, tantique Ministri Dei, in
omnium oculis, eluceret origo, quam ex Sanctis
& Deo consecratis Tribubus, ut oportebat, ha-
buit. Ortum namque sacerdotali debere san-
guini, summæ apud gentem Judaicam erat lau-
dis, ceu patet ex Historici illius Josephi Verbis, ubi
*apud nos, inquit, sacerdotum genus illustre ac
nobile est.*

Phænom. II.

INventis jam parentibus, illisque haud obscuris; facilis inventu erit nobis Nativitas & ortus filii. Ne autem, in re alias perspicua, tædiosi simus, vetat ipsa scripturarum claritas. Explicat namque heic exquisitissimè, & ad desiderium omnium, apertis resolvit verbis ipse spiritus Dei, singulas tam ipsius partus, quam conceptionis, circumstantias, illasque non vulgares, sed insignes, admirandas, & sine exemplo fuisse, declarat. Adeat, si cui lubet, Luc. Cap. i. ibique omnia exposita perspiciet. Quemadmodum enim magnos magna decent; ita Magna singula, in hocce negotio magno, conspiciuntur. Magnum prostat vaticinium, magni Jehovæ, de magno Angelo præmittendo, ante faciem adventuri Messiae, Malach. 3:1. Magnus progreditur annunciator, conceptionis magni Præcursoris, Angelus videlicet Gabriel, maximorum Mysteriorum illustrator expeditissimus & continuus, Luc. i:11. Magnus est Pater, officio & ætate venerabilis, nuncium recipiens cœlestem, & magnam sanctamq; curans functionem; suffienti demum thymiamata apparuit legatus splendidus, prædicens pæne incredibilia. Magna denique Mater, multæ jam ætatis, magnum peperit Filium. Magnam tandem solennemque causam, magna est nacta gens

Ebræa & Vicina, magni gaudii, super nativitate magni nati Filii. Magnus ultimò Messias Magnum adeptus est Præcursores & Baptistam, in insigni Johanne. Non immeritò olim gentiles, hodieque adhuc Christiani, exultant super nativitate liberorum sibi concessorum; est namque pia & decens soboles pignus infucati conjugalis amoris, est Parentum solatium, vitæ gaudium, senectutis fulcrum, est familiæ custos, nominis & famæ conservatrix, sepulturæ observatrix, generis propagatrix; est fidelium obsequii & reverentiæ in Deum præmium, qua pollicetur Domos suorum, tanquam cedro ad ripas prodeunte aquarum se fulturum & condecoraturum, est denique ornamentum, corona Unica, & splendidissima, casti conjugii, qua destitutum instar est arboris sterilis & exsiccatae. itaque rem accurate perspexit Philosophus dicens: *ἡ φύσις ἀναπληροῖ* &c. *natura dat per sobolem perpetuum, esse; & acerrimus ille, rerum à natura involutarum, investigator atque interpret Cicero, egregiè dixit; post Red. ad Quirit. Quid dulcius hominum generi, à natura datum est, quam sui cuique liberi: ergo nec molestiam auribus parit, musica Nanzian. Carm. 49. ad Nic. Pat.*

Gloriam quam posco genitor Carissime, Patris

Est mage, quam nati, rediens à prole parenti.

*Gloria namq; Patri, natorum est fama decusq; ,
Et rursus natis , est gloria, fama parentum.
Gratia communis , - - - utrisque.*

Verum, si quis unquam lætatus est prole sibi nata; tum certè maximam causam ingentis lætitiæ præbuit Parentibus religiosissimis, insperatum per partum, tantopere desideratus Johannes. Nam præter recensita commoda ac emolumenta, quæ secum natus tulit, omnes ita exprobrationis nebulae discutiebantur, quæ Elisabetam non secus ac ceteras omnes infœcundas innuptasve, more Judaicæ gentis, obtegebant & opprimebant. quamobrem res lucuosissima, tam Virginibus, quam mulieribus erat, absque sobole vita excedere, maluissentque morte occumbere, quam in perpetua *αγανία*, vel conjugio prorsus sterili vivere. quæ enim improles diu cernebantur, ludibrio erant populo; qui cuncta ex rebus dijudicans externis, quanquam in vita aut moribus nihil reprehensione dignum reperiret, culpam tamen & vitium non leve, ipsis adherere, ex denegata sobole, suspicabatur. Imo tam probrosa res fuit, ob certas causas inter Judæos, improlem decedere, & familiam suam in populo Dei extinctam cernere, ut pro summa scelerum vindicta, inplacabili cœlesti ira, & labe perpetuò duratura æstimaretur. exempla hoc satis multumque declarant Piorum, suam *ἀτερνίαν*, suamque

amque infœcunditatem , ex animo dolentium ; utpote Abrahami , qui affluentissimam copiam , tam gratiæ divinæ , quam donorum & divitiarum terrestrium , vel nihili faciebat , vel pro re vili habebat , si absque hærede decessurus foret , adeò ut nihil dubitaverit Deum , his verbis , interrogare , מה תתן לי ואנכי הולך ערירי *quid dabis mihi cum ego decedam orbis ?* Gen. 15. v. 2. Quasi dic : quid mihi proderit , etiamsi totum mundum donares , cum non habeam hæredem ex me & conjuge Sara ; Quæ Lucæ Ofiandri est *παράφρασις* hujus loci p. 78. Rachel , Jacobi conjux , mori cupit , si liberis careat , quos a marito importune flagitat , Gen. 30. v. 1. Channa Elkanæ uxor , pari animi dolore , suam tristis deplorat sterilitatem , 1. Sam. 1. v. 10. Hac anxietate satis diu cruciata erat , quanquam pia , Elisabet , & hoc *ὀνειδίζει* , ut ipsa appellat Luc. 1. v. 25. longum per tempus notata ; sed absorpsit & penitus abluìt , omnem opprobrii turpitudinem , suo tandem ortu splendidissimus Phosphorus Johannes , dum vulvas maternas , non solum per naturæ commune vitium , steriles & infœcundas , verum etiam sanguinis vilitate & inhabilitate ob ingravescentem ætatem , labefactas , diebus a Deo huic partui destinatis , aperuit. Idcirco nihil jucundius sibi persuasum , dictumve esse patiebatur , par senum suavissimum Zacharias &

& Elifabeta; quam hoc, ut spes potiundæ sobolis, olim desideratæ, ipsis injiceretur atque excitaretur. Difficile fuit Patri, summum ob gaudium, adfensum præbere voci Angelicæ, dulcia & jucunda annuncianti; itaque merito ipsi, ob tarditatem credendi hanc felicitatem sibi additam, sermonis usus ad tempus denegatus. Sed dum accuratius Pater animo pensitat, quid denotet sonus nuper auditus, admiratur cœlestem benignitatem, ac tota demum perfunditur gaudio Genitrix, ob revirescentem sibi fœtum; lætantur ambo, & exultando magnalia deprædicant Dei, qui tegumen pudoris, faciei impositum, sustulit, & caput langvescens corona gloriæ lætitiæque elevavit & condecoravit, per pignus ipsis datum carissimum. Contigit hæc felicitas non solum domui Zachariæ, verum universis gentibus, quod sub divinis auspiciis tantus Phosphorus mundum collustraret, Soli suo convenientissimus, Anno Mundi 4000. Romæ C. 783. Augusti 30. Hero-dis Magni 34. ut vulgo chronologis creditur, media & florentissima æstate, mense Ebræorum TAMUZ, qui respondet Romanorum Junio, & die quidem quarto supra vigesimum, qui proinde nobis Christianis festus est atque sollemnis, eritque quamdiu per divinam gratiam floret Ecclesia, in piam memoriam Nativitatis Insignis illius Johannis Baptistæ.

Phænom. III.

Post prima initia Nativitatis, olim & nunc in usu fuit neminis impositio, & cura de vocabulo quo soboles insigniretur. Nec humano arbitrato hic illatus est mos, sed Deum ipsum. Primum fuisse Nomenclatorem, Creationis declarat historia. Nam postquam Marem e gleba Terræ creasset & spiraculum vitæ ipsi inspirasset, feminamque e costa formasset Viri, mox marem Adamum, & foeminam Ischa posteaque Hevam adpellavit; & sic nomina nuper natis liberis dare, usu in valuit per plurima secula, ad Abrahamum usque, qui primus nomen in circumcissione putatur suis imposuisse; simulque posteritati reliquit observandam regulam, ut singuli infantes, à populo nati Judæo, ad æconomiam mentis Divinæ, octava, à Nativitate, luce, nomen certum & singulare, per circumcissionem traherent. qui mos perstabat, ad Baptismum usque Messiae, ex quo tempore cum reliquis Judaicæ Ecclesiæ cæremoniis evanuit & indesuetudinem abiit, voluitque Ecclesia sancta, omnibus nomen in lavacro Baptismi esse imponendum. quod ex illo temporis articulo, usque quaque à Veris Veræ Ecclesiæ membris observatum fuisse, vetustiores hodiernique Christiano - Lutheranarum Ecclesiarum Ritus, & care-

zremoniaë Baptismi testantur. Hæc cura
 Zachariæ ejusque conjugii maxime cordi fuit;
 quomodo, ad morem populi sui, nuper genitum
 filium nomine & circumcissionis nota exorna-
 rent. In auxilium senum, & rei melioris suc-
 cessum, gens cognata & vicina ex præscripto le-
 gis, post octo dies a nato puerulo, concursum
 habuit, ut summo refertum gaudio, ita appri-
 me necessarium, ad ædes Zacharianas, sollicita
 de hæc, quo nomine infantem in lucem editum
 appellarent. Verum non singula ex sententia
 cedebant amantissimis. Etenim inter Cognatos
 & parentes, anxios dubiosq; utrinque cujus nomi-
 nis fieret puer, arduum est subortum discrimen,
 adpellantibus cognatis Filium hunc, ad nomen
 Genitoris, Zachariam; Parente autem altero
 per scriptionem in tabella, altera voce constan-
 ti, ad mandatum Angelicum, eundem Johan-
 nem nuncupantibus. Raro cum ex historia Bi-
 blica, tum Rabbinica, colligere licet, Judæum
 Filium ejusdem cum Patre nominis fuisse. At
 res non penitus inaudita est, cognati cujusdam
 celebris nomen solitum ipsi imponi. Nec suis
 destituebatur caussis, cognatorum cohors svavissi-
 ma, cur omnino Johannem, ad nomen veteris
 parentis, Zachariam adpellarit. i. Quia pulcer-
 rimum, in gente judaica usitatissimum, & ma-
 gnorum fuerat nomen virorum, Originem
 quip-

quippe trahit a Rad. *MI* *memor fuit*, idemque significat ac *memorem Dei* vel *in memoria esse apud Deum*, adeoque haud incongrue hoc convenisset nomen Elisabetæ filio; erat enim puerulus, Parentibus senecta fessis, in signum certissimum datus, quod in memoria essent apud Deum suum, qui labem & opprobrium sterilitatis per pignus hocce delevit carissimum: & parentes vicissim, conspecta prole gratissima, memores essent Dei sui, ut ipsi pro hoc, & innumeris aliis in se cumulatis beneficiis, cultu devoto fervirent gratiasque debitas agerent. 2. Primogenitus & unicus hic erat Filius optimorum parentum; itaque ne memoria tanti nominis, tamque celebris & pii genitoris, penitus ex gente sua interiret, gnato nomen Patris fategit imponere, & quemadmodum re & omine fuit fulcrum & ornamentum domus Zacharianæ, nomine idem esse deberet. 3. In tota genealogia, seu cognatione alias incluta, nullus fuit qui appellabatur Johannes; cum tamen haud insolitum fuisse usus, Sacra edoceat pagina, filium in honorem cognati cujusdam illustris, simili cum ipso nomine vocari. Reliqua ut omittamus, unicum nobis sufficiat exemplum, ex ipsa Sacra Levitica Tribu adductum, Machli Muschi filius ejusdem cum Patruo fuit nominis, 1. Chron. 27. v. 21, 23. sed prævaluit hisce omnibus, utut ad

mentem humanam bonis persuasionibus, sola impositio Angelica, quæ sine exceptione sonat, Luc. I. v. 13. ἡ γυνὴ σου Ελισάβετ γενήσεται υἱόν σου, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Et sic nefas duxit par conjugum svavissimum, cœlesti mandato rejecto, humano locum relinquere; verum, quemadmodum Divina Voluntas novum & insolitum Nomen novo dedit ministro, ita idem genitor cum sua conjuge retinuit adprobavitque, & filio nomen Johannis mansit. Quinque in sacris inveniuntur exempla in quibus nomina nondum natis indita sunt: De Ismaële, Gen. 16: 11. de Isaaco Gen. 17: 19. de Josia 1. Reg. 13: 2. de Jesu Matth. 1: 21. hic de Johanne. Addatur illis si placet sextum de Cyro, Esa. 45: 1. Quoties vero DEus nomina imponit vel mutat, tum insigne quid portenditur vel indicatur; quod clarissime ex singulis hîsce allatis exemplis liquet. Pretiosum præ reliquis est nomen Johannes, descendens ab Ebræa Radice יחנן quæ *gratiosum* esse, *gratiose largitum* & *misertum* significat; adeoque nomen יחנן nihil aliud est quam *Gratiosus* seu *gratia plenus*. quod Zachariæ filio ad amissum competit, erat enim hic vir, sui nominis natalibus maxime dignus.

Phænom. IV.

Ilustre cum heic nobis sistatur exemplum, tam Parentum quam Liberorum, in Zacharia, ejusque conjuge Elisabeta, & Filio Johanne; ne mireris L. B. si tua pace, quantum lumen dictitat Naturæ, paullulum in mutua Parentum & Liberorum officia digrediamur. Eximium & præclarum cum sit Dei donum, perfecta soboles, exactam, jure quasi, expostulat sui curam & educationem: tanti est ponderis obligatio illa, quam hoc in negotio Deus & natura Parentibus injungere, ut eo minime res peracta censeatur, quod Parentes producant liberos, ad communem hanc intuendam lucem, nisi de cetero sint solliciti, qualem colant vitam, num justum an injustum, honestum vel turpe eligant fugiantve. Quamquam autem sit educatio res molesta & completu difficilis, per assiduam tamen curam absolvi viribus nostris potest. Neminem enim natura ad ea quæ fieri nequeunt obligat, sed intra limites eorum, quæ fieri possunt, semper remanet. Curam itaque gerant Parentes sollicitam, quomodo infans aptus ad societatem reddatur, & idoneum Reipublicæ fiat membrum. Præprimis autem cum infans, ob connatam imbecillitatem teneræ ætatis, sese nutrire nequeat, obligatio naturalis cogit Parentes alimentum
 ipsi

ipsi præstare aptum & conveniens, ne forte incuria, & cibi denegatione, soboles extinguatur, atque sic summa afficiatur injuria, Res tam Publica, quam Privata. Quod, tanquam detestandum facinus, omnia averfantur bruta, ratione licet seu facultate intellectus destituta; quanto autem homo, tanquam animal rationale ac sociale, in sui suorumque conservatione, debeat brutis esse præstantior, penes rationem sanam esto judicium. Imò nos deviare non videbimur, si affirmemus, hominem ferme æquali vinculo esse obstrictum ad conservationem sobolis, ac sui ipsius, etiam in statu rerum arctissimo. Mas & foemina debent suam ipsorum nutrire prolem, in quantum unquam facultates tulerint. Porro exigitur, ut suam informant progeniem, quomodo naturæ suæ congrue vivere discat, & virtutibus cunctis operam dare indefessam, ut hoc modo secernatur præcellentia naturæ humanæ à brutali. Maturum omnino & sanum, super hac re, profert judicium Clarissimus Le Grand Inst. Philos. Part. X. 33. ubi, *parum juvat*, inquit, *vitam dedisse soboli, & in quodam posuisse statu, ad virtutem & vitium indifferenti, nisi accesserit instructio, & hujus odium, illius autem amor inculcetur.* Imo, quantum est piaculum parenti, vitæ & naturæ lumen soboli extinguere; tantum est nefas, vitæ civili pravorum inferre morum.

eclipsin. Abhorret natura à frustraneo usu & irrita possessione rationis. Ergo in quantum dedit natura hominem rationalem fieri, & esse; in tantum exposcit ab ipso sedulam morum culturam, & honestatis perenne exercitium. demtis enim his, universum obfuscatur rationis lumen; & in tali statu, homo propior vivit animalibus, in captivum sensum traditis, quam ratione & intellectu gaudentibus. *Quemadmodum enim parentum fama laborat, si liberi ipsorum, laxatis affectuum frenis, in vitiorum se volverint cœno: ita ad ornamentum & decus parentum pertinet, si proles virtutum castra continuo velut metatur.* Optime dehinc observavit Vir Clarissimus, ante septennium & quod excurrit, in Disput. Grad. Docte conscripta sub Tit. Lib. Æquit. pag. 22. *Cum in hominis, ait, libertate non sit relictum, vivere prout lubet, sed secundum normam legis, ut possit esse ex usu Societatis, vitam instituat; sequitur exinde liberos esse erudiendos, ut nihil cæco impetu agant, verum recte rationis dictamine perpendant, quid honestum, quid turpe, quid iustum, quid iniustum, quid facere, quid omittere debeat.* Hæc, maxime necessaria educationis institutionisque requisita, non latuere religiosissimos Parentes maximi illius Johannis; Sed olim ex asse iis innotuere singula, quæ ad pignoris exoptatissimi salutem & felicitatem

tem facere existimabant, summamque simul navabant operam, ne quidquam deficeret quod suarum esset partium, in educatione tanti Filii; verum, etiamsi vires voto ipsorum vel maxime non respondissent, ad normam Angelicæ annunciationis, monstrarunt inculcaruntque optimo filio, illum olim Maximum Domini sui Præcurso-rem futurum, ideoque seculi nequitiam evitare fas esse, ne sceleribus unquam tantum tamque excellens contaminasse videretur officium. Sed non proluxa informatione, non flagellis indiguisse videtur Filius ad maxima natus; verum, primo nutui obediens debitam exhibebat observantiam, facillimeque paterna monita sibi dici sinebat, vitæ, suo tandem officio dignæ, ab incubulis usque apprime studiosus. Quamobrem brevissime adhuc rimabimur reciprocum officium liberorum. Sed ne extra oleas, ut dici solet, vagemur, seu patientia Lectoris B. abutamur, rem verbo complectemur. Liberi cum post DEum, qui causa est universalis & prima tam existentiae quam donorum, cum naturalium, tum moralium, omnia per naturam & curam parentum, habeant, quibuscunque gaudent fortunæ & naturæ bonis; ita merito cum ad tenorem obligationis naturalis, quæ parentes semper honorandos edocet, tum ad dictamen legis Divinæ hujus:

Honora Patrem tuum & Matrem tuam, ut prolongentur dies tui super terram, quam Jehovah Deus tuus dat tibi, Exod. 20: 12. tenentur liberi, cujuscunque ætatis aut dignitatis fuerint, parentes, seu naturæ suæ plantatores, semper & ubique venerari, intensissimoque amore, obedientia, & patientia prosequi. Nam si illi hos non generassent & honeste educassent, nec sole, nec bonis, quæ sub sole sunt, frui ipsis licuisset. Non fugiebat incomparabilem Filium, in quantum esset devinctus optimis genitoribus; quos agnovit senio confectos esse, ideoque lubens & ultra scivit, provectæ ipsorum ætati convenientissimum præstare obsequium ac reverentiam filialem, vacans adjumento eorum libero & hilari, in paterna domo triginta per annos, priusquam sanctissimum suum munus capefferet. ac postmodum, quamvis curæ præesset publicæ, illique pergravi, tenerrimo tamen affectu, ut vas sanctissimum & omnibus refertum virtutibus decebat, memorem fuisse, se debiles ævoque grandes habere parentes, & proinde ipsis nequaquam deesse debere, credibile est.

CAPUT SECUNDUM.

De Vita Insignis Johannis.

- PHÆNOM. 1. *Officium Johannis Præcursorium exhibet.*
- PHÆNOM. 2. *Vitam Viri Eremiticam contemplatur.*
- PHÆNOM. 3. *Nomina & Species locustarum, prout in scriptis conspiciuntur propheticiis, inquirat.*
- PHÆNOM. 4. *Virtutes & laudes animalculorum iustas proponit.*
- PHÆNOM. 5. *Vitia & vituperia eorundem explanat.*
- PHÆNOM. 6. *Veras & naturales locustas, Moysaica lege esui concessas, Johanni in cibum cessisse probat; & tela aduersariorum breuiter excipit.*
- PHÆNOM. 7. *Mel agreste quid & quale fuerit exponit.*
- PHÆNOM. 8. *Vestes Johanneas è pilis cameli confectas, & zonam pelliceam, demonstrat.*

Phænom. I.

IN ornatu illius sextidai, quo Summus rerum Opifex vastissimam orbis machinam, ad mensuram infinitæ suæ sapientiæ, stupendo prorsus modo expolivit, mirari merito subit lucidissima Astrorum castra; quæ ut splendore, ita ordine, instar exercitus optime compositi, a suo Duce & castrametatore exornata sunt. Quemadmodum enim Legionibus, cohortibusque & turmis, præficiuntur Duces superioris inferiorisque ordinis, qui exercitui consilio & opera præsent; quo felicius expeditiusque ex animi sententia cedat pugna, si quando ad eunda erit: Idem ferme status per universum circulum sidereum conspicitur. Quædam ibi Legatorum Tribunorumq; , quædam Antesignanorum, quædam denique caduceatorum funguntur vice, sustinentque stationes. Præsertim natura, phosphorum stellam matutinam, sua nequaquam destitutam elegantia, quasi perpetuum nuncium solis, ut Ducis maximi constituit; quo suborto, facilis & festinus expectantibus erit adventus & conspectus Solis. Nec ullum purioris doctrinæ hominem inficias iturum crediderim, naturam in suo ornatu, & affectionibus, sapius esse illustratricem, non infelicem, Mysteriorum Divinorum. Quod, ut cetera nunc ficeamus, vel unicum hoc nobis Johannis & Sal-

vato-

vatoris exemplum manifestabit. Etenim prout stella matutina, quæ Mathematicis phosphori nomine venit, suo semper præcurrit soli, quasi Regi; ita Johannes, Phosphorus clarissimus, solem justitiæ Christum, tanquam minister fidissimus, suum prægreditur Regem Gloriosissimum & Gratosissimum. Verum non frustra iter facit hic noster, sternit namque viam Rege suo dignam apud subditos ejus, universum scilicet genus humanum, per sinceram adventus ejus denunciationem. Quo enim maturius subditis innotuerit adventus Regis, eo feliciorem promptitudinem Rex in singulis experietur. Non ad hunc honoris gradum seu fastigium proventus est, felicissimus Præcursor, per affectatam quandam demendicationem, & ambitum, sed legitimo jure suam adibat functionem, ut superne destinatam. Ita cum in fasciis utroque materno adhuc cubaret, oleo Prophetico, ad munus suum rite obeundum, velut unctus ac paratissimus redditus est. En testem omni exceptione majorem, concionem Angelicam Zachariæ proclamata, Luc. 1:15, 16, 17. *ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ αἶνον ἔσκέψεται ὃ μὴ πίνῃ, καὶ πνεῦμα ἁγίον πληθήσεται ἐπὶ αὐτῷ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. καὶ πολλὰ τῷ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι ἐπὶ κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν. καὶ αὐτὸς ὡς ἐλεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι*

καρδίας πατέρων ἡμῶν τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρεσὶ
 νήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατε-
 σκευασμένον. Diploma hoc coeleste satis huic
 nostro viam aperuit, accrescente ætate, munere
 sacro fungendi; morem tamen Judaicæ gentis
 observare placuit, adeo ut triginta per annos ad
 munus Sanctissimum Gravissimumque sese prapa-
 raverit. Manifesta, dicentibus Judæis, extat
 lex, omnibus sacro ordini initiandis imposita,
Num. 4: 3. מִן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן
 חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־כֶּהֱנָה לַעֲשׂוֹת מְלָכָה
 : בְּנֵהוּל מוֹעֵד: vertente Sebast. Schmidio: *a filio*
triginta annorum & supra, usque ad filium quin-
quaginta annorum, omnem venientem ad mili-
tiam, ad faciendum opus in tentorio conventus.
 Quatuor enim ætatis partes Judæi in capessendis
 officiis publicis, præsertim sacris, tenacissime
 observare solebant. Prima ætas, quæ adolescen-
 tiæ nomine venit, ab incunabulis donec 25 imple-
 retur annus, erat, quo tempore instruendi imbuen-
 dique cognitione rerum sacrarum erant singuli,
 qui postmodum ad functiones sacras admitteren-
 tur; quocirca Discipulorum sibi imposuere nomen.
 Hanc juvenilis excepit ætas, ad tricesimum an-
 num; ubi concessum fuit theoriam ad praxin re-
 ferre, munusque publicum obire. Tertia à trige-
 simo ad quinquagesimum annum numerabatur
 ætas, quæ robusta maturitas merito dici potuit.

In hac constitutis universa concredita fuit provincia levitica, quam administrare, prout res postulabat, semper licuit. Quarta denique ætas, a quinquagesimo & quot excurrunt anni, senectus & fessa ætas censebatur, qua ingruente, difficiles & graves habebantur, ut muneri arduo, perdifficili, & continuo præessent, propterea illo ultrò decesserunt, junioribus nihilominus prospicientes, & commodis ipsorum inservientes. Non obscura & simplicia, sed clara & perspicua sunt, quæ hanc in rem profert illustris Scaliger, in moribus Judæorum versatissimus, Elench. Orat. Chron. Dav. Par. p. 68. ideoque verba ipsius, licet prolixiora, inviti adducimus, quæ tamen ille longo circumscripsit anfractu in compendium redacta: in obeundo munere sacro, inquit, non Pontifices solum, verum etiam omnem plebejum sacerdotem explevisse annum ætatis suæ trigessimum debuisse, priusquam ad functionem publicam, tam maturitatem ingenii, quam vigorem animi & corporis vim, requirentem, admitteretur. Hæc autem prævaluit regula à Moyse temporibus, ad extremum Davidis regnum, ut patet ex collat. Num. 4: 3. & 1. Chron. 23: 3. Verum David, cum ingenue & constanter vacaret, imo invigilaret, tam thymiamatum sacrorum absolutionibus, quam præstando cultui Numini Divino devotissimo, animadvertit, tam Sacerdotes quam Levi-
tas,

tās, propter multitudinem sacrificiorum quotidie
 augescentem, non posse functionibus superesse
 templi, si trigesimus annus esset expectandus,
 quod plures essent infra legem sacerdotum an-
 nalem; itaque breviori gyro contraxit, cumque
 vigesimo definivit anno, 1. Chron. 23: 2. seqq.
 2. Chron. 31: 17. Esr. 3: 8. Ex quibus fere patet,
 quod aetas sacerdotalis Moyſis ævo inchoaretur
 anno trigesimo, sub finem regni Davidis, vigeſi-
 mo; reliquorum autem levitarum initium mini-
 ſterii, etiam Moyſis ætate, annus vigesimus quin-
 tus erat, Num 8: 24. aſt, quanquam jam ad te-
 norem legis Davidicæ anno ætatis Vigesimo, absque
 omni reprehensione & scandalo, officium publi-
 cum ſuſcipere potuiſſet hic noſter, vetuſtiori tamen
 Regulæ Judaicæ ſe adcommodare non grave
 duxit, tanquam natura Judæus; voluit enim
 legitimo jure, & robuſta maturitate, curam
 ſuam exequi præcurſoriam, anno imperii Cæſa-
 ris Tiberii quinto ſupra decimum. Et hoc cum
 Domino ſuo ac Meſſia commune habuit; Qui,
 licet natura *ἄνομος*, ſive exlex, obſervare ta-
 men ſine difficultate voluit veterem & annalem
 ſacerdotum Legem, annoque trigesimo munere
 ſuo perfungi ſanctiſſimo prophetico. Duplici
 exornatus fuit officio ſeu expeditione Johannes
 Zachariæ filius: (notanter adpellamus illum hoc
 nomine, quo facilius dignoſcatur a J. Sebedæi &
 Mat-

Matthiæ filiis, & illo Johanne qui & Marcus dicitur, uti gravissimis & maxime inclutis, ita sanctissimis viris) primum munus perfecit præcessionem ante faciem Domini sui, quare & præcursoris sibi conciliavit nomen; quia tanquam adparitor proxime ante Regem meabat, & adventum seminis promissi, ardentissima pœnitentiæ concione, indicabat. Secundum eo absolvit, *ὁ πρὸς Βαπτίζων*, erat *Baptizans*. Quanquam enim innumeri essent Baptismorum ritus, & Baptizantes, in Ecclesia Judaica, utpote: Baptismus appellatus *שבילת גרה*, quo omnes impuri semet lavarunt; Baptismus Phariseorum, de quo agitur Marc. 7: 4. & Baptismus, qui erat ad Profelytismum, per quem peregrini & exteri, nulla habitatione ætatis, sexus, aut prosapiæ, omnes ac singuli pariter ad religionem adsciscebantur Judaicam; & quæ ejusmodi sunt cæremoniæ varii generis, quas enumerare superfedemus, tanquam à nostro instituto alienas; nihilominus Baptistæ nomen meretur hic Johannes speciali cum emphasi, & hoc jure duplici. Primo: quia Primus fuit, qui foedus baptismale, & cæremoniam Lavacri Christianam, per verbum & aquam, in Ecclesiam introduxit, atque hoc non proprio & nudo humano arbitrato effectui dedit, sed mandato & auctoritate suffultus illius, cujus & Præcursor extitit, quem etiam postmodum baptizaturus fuit.

Secun-

Secundo erat caussa adpellationis Baptistæ, quia ipsi tanta contigit felicitas, quanta nemini mortalium unquam, quod scilicet Messiam mundi, per Baptismi ritum, in fluvio percelebri Jordane, solenniter ad functionem tanquam inauguravit.

Phænom. II.

Quod de sua olim Roma L. Annæus Florus Imperii Romani acutissimus Depictor gloriari sustinuit, ut videlicet VIRTUS & FORTUNA ad constituendum ejus imperium contendisse visæ sint; quamobrem etiam veteres quondam, Romam virtutum omnium latissimum Templum adpellarunt: Id nos potiori jure de nostro Baptista adfirmare audemus, quod scilicet *DEUS* & *NATURA* ad exornandum Virum ut donorum abundantia, ita virtutum excellentia, non visi solum sint, sed revera contenderint. Fecit DEUS, ut ad maxima natus esset, officiique sui gravitate & splendore, summam injiceret admirationem omnium animis mortalium, nec defecit Natura in hoc, ut Vir, ad maxima natus, minimis & vilissimis sortis humanæ bonis contentus esset; sed vitæ gravissimæ Exemplar universo præberet populo Judæo, tam in Vita communi, quam Victu atque Amictu. Vitam quam duxit, eremiticam sano sensu nuncupamus; solitaria vitæ enim

enim se penitus consecravit, hominumque vulgarem concursum à se dimovit, & abunde fuit ipsi paucissimorum acquiescere societate, inque regione Judææ montana, & circa paternas ædes versari. Extra aleam omnis disquisitionis dudum positum est, Johannem in eremo ætatem maxime consumsisse; adest hujus rei clarissimum Scripturarum testimonium Matth. 3: 1. Marc. 1: 4. Luc. 3: 2. Joh. 1: 23. & sic universus Evangelistarum Chorus uno concentu clamat: S. Johannem ἐν τῇ ἐρήμῳ ætate processisse. quamobrem etiam קול קורא במדבר *vox clamantis in deserto*, vocatur Esa. 40: 3. Verum qualis hæc eremus fuerit, non satis inter omnes constat. Respondet ἐρημία tamen Latinorum *deser o*, Germ. *wüste* Svecor. *öfnene* / & Fennorum *torpi* / significationem admittens talem, quæ designet locum ab omnibus desertum privatumque incolis, & quasi destinatum perenni domicilio ferarum, bestiarum, anguium, viperarum, & quæ sunt innumera alia, ex eodem luto lethali. Ideirco ex famosiori vocis ἐρημία significatu, ansam adepti sunt Commentatores quidam, in expositionibus locorum adlatorum, credendi vatem divinum in regione plane inculta, & omni destituta hominum coetu vitam egisse; unde concludunt, ipsum cum bestiis & feris indomitis conversatum, nullo tamen Achillæo telo suum corroborantes com-

commentum, nugis duntaxat & cavillationibus obnoxium. notum quippe est cunctis emunctæ naris hominibus, *10 EPH 402*, in stilo sacro seu Biblico, a vulgari significato recedere, & sæpius venire pro parte terræ quæ urbibus ac vicis minus frequens est, & ubi rarior hominum conspicitur coetus quam in campis regionum excultarum, aliarumque percelebrium urbium vicinia. Hujus generis deserta, per universam Judæam, non pauca extitere, utpote: desertum Pharan, Capernaum, Engedi, Ziph, Plaon & Mahanaim; quæque sunt plura. Quapropter eremus Johannea peculiari cum emphasi à Matth. in cap. 3:1. nuncupatur *Desertum judææ*, ut hoc modo discernatur ab omni aspero & horrido loco, ubi nulla unquam vestigia humana extiterant, sed qui sævitia & rugitu animalium nocentissimorum semper fuit formidabilis, quale concipere licet vastissimum illud desertum in quo Moses & Elias, adeoque Salvator ipse, tentationem experti sunt, acerbissimam. Longe dispar est ratio deserti Johannei, quod quanquam stupenda copia hominum, civitatum, oppidorum, & vicorum non abundarit, sed ob rigiditatem fuerit non nihil deforme; in paucitate tamen sua percelebre & admodum felix fuit. Gaudebat enim exiguis urbibus, multisque villis, quas viris singulari virtute splendidis, omnisque generis sacris actionibus illa-

illustratas omnes demiratae sunt gentes. Adeo, ut si quam, contraxerit sibi infamiae notam, propter statuum, conventuum, negotiorum, commerciorum, aedium magnificarum, mœnium, & murorum defectum, quibus gloriam sibi famamque regiones frequentius exulta vindicant: nihilominus omnem hanc diluit contumeliam, unica hæcce felicitas, quod sibi polliceretur, præ universi orbis gentibus, tanti viri tamque Incluti Vatis præsidium, quod plus quam satis omnium, commerciorum frequentiam, aedium magnificentiam, & murorum vim atque elegantiam superavit. Et si famæ & nominis jacturam fecerit montana hæc regio, per commercia exigua & privilegia viliora, jacturam etiam fecit scandalorum & vitiorum graviorum, quæ facillime, in conventibus magnis & solennioribus, oggeruntur & exercentur. Atque sic nobilior est paucitas virtutibus expolita, quam multitudo turpibus vitiis referta. Fuit felicissimo solo satis, quod Nostrum aluerit Baptistam, in senario numero Civitatum, quibus nec sua laus & fama in pagina Sacra deest. Enumerat illas ordine, Vir Divino impulsus spiritu, Josua c. 15: 61, 62 *in Deserto*, ait, *Betharabba, Middin, & Sebacha, Nibshan, & Urbs salis, & Engedi; Urbes sex & Villa earum.* Non longe ab his distabat, confinio omnino conjuncta, Kiriath Arba, quæ postmodum Hebron dicta

dicta fuit, una ex urbibus in monte sitis, & forte
tribui Judæ assignatis: in qua urbe, ædes habuit
Zacharias genitor Baptistæ jure hæreditario, quia
unus ex filiis & posteris Aharonis, quibus jus pro-
ximum in urbes hæc fuit. Dehinc quis jam non
animadvertit, oraculorum Divinorum præclaram
auctoritatem satis vindicare Deserto Johanneo
incolas sanos, & horrore nimio omnes perterrere
& fugare illinc feras. Placuit Sancto Baptistæ,
maximum ætatis tempus apud Paternos lares de-
gere, & natale præprimis solum face illuminare
Evangelii. In conversatione vulgari perpauco-
rum semper fuit hominum, quo felicius perversa
mundi evitaret facinora & scandala: ast nume-
ro copiosissimo in conventibus sacris plurimum sese
delectavit. Illo haudquaquam animo, hominum
deseruisse consortia, quisquam putet, ut ei liceret
tempus in detestabili otio terere. Cessent omnia
convicia Papalia, quibus ea secta proscindit, ma-
ledicentissimeque infectatur incomparabilem
Pœnitentiæ Concionatorem, in quem hujus sectæ
Antesignanus Stella hoc evomit virus in Comm.
Luc. I: 80. *Mirandum est, inquit Sycophanta, ut
eo tempore, quo reliqui pueri se & mundum co-
gnoscere incipiunt, & quando alii cachinnos mo-
vent, ludos querunt, juvenilibus deliciis nutri-
untur in gremio materno, tunc temporis Baptista
solus vitam ageret, inter Sylvestria animalia in-
terque*

neque feras bestias. En argutias ex cerebro profluente Papistico. Summum sane est piaculum, tam stupidas concipere conjecturas de Viro Religionis Virtute nobilissimo, deque Propheta, ob pium zelum & ardorem summum in magnificando Dei & salvatoris sui nomine illustrissimo. Non Messias feris bestiis natus datusque fuit; ergo nec feris Præcursor ejus adventum denunciavit: homines salvator redemit, homines etiam Præcursor adhortatus est, vitam ut agerent adventu Regis sui dignam, atque insimul, per seriam poenitentiae prædicationem, animos eorum ad id negotii reddidit promptos. Neque semper Baptistam Sanctissimum detinere Paterni lares, sed dereliquit eos sapius, vicinasque invisit terras, ad Jordanem & per confinia ejus divagatus, officiumque sibi demandatum fidelissime exsecutus, donec in aulam perveniret Herodis, hominis impiissimi, qui suggestionibus occæcatus concubinae Herodiadis, optimum informatorem in vincula conjectum capite plecti curavit; quod infra penitus rimabimur.

Phænom. III.

ORdo jam exigit ut deveniamus ad Victum Johanneum, more Orientalium ex locustis confici solitum, quo stupendum austeræ vitæ Exemplar

emplar terrarum reliquit orbi sanctissimus ille Baptista. Sed priusquam usum locustarum cibarium, prout apud varias gentes invaluit, exposuerimus, non rem ingratam facturi videmur si in antecessum, brevi ac simplici stilo, pro modulo ingenii inquiramus perpendamusque locustarum singula nomina & species, quæ passim in scriptis occurrunt & conspiciuntur Propheticis. Siquidem olet lucernam, & non sine maxima difficultate ex traditionibus eruitur, quod genus vel quæ species locustæ beato Johanni in cibum cesserit. Quo in negotio, tam vario tamque diffuso, diu multumque sudarunt atque hæsitant Doctores, in expositionibus suis alias licet felicissimi, adeo ut penes quosdam adhuc sub iudice lis remaneat; quamquam alii non nihil felicius rem aggressi cernantur. Et quemadmodum terra Ebræorum locustarum variis scatet speciebus; ita lingua Judaica earundem nominibus & vocabulis multis abundat. Ceterum ut Talmudicas illas traditiones, tanquam obscuritatis & fictarum rerum nota commaculatas, reticeamus, rimari & mirari illa solum nomina & species locustarum subit, quæ in picturis recensentur Divinis. Numerum illæ rotundum & denarium implent; & in ordine sunt sequentes. 1. ארבה *arbe*. 2. גוב *gobh vel gubhai*, 3. גזם *gazam*, 4. חגב *chagabh*, 5. חנמל *chanamal*, 6. חסיל *chasil*.

basil. 7. חרגול *chargol*. 8. ילק *jelek*. 9. סלעם *solam*. 10. צלצל *tzelatfal*. Cum autem nomina heic res ipsas significant, & specierum singularum affectiones & proprietates designarent; haud displiceat origines & natales eorundem speciatim eruere & examinare. Nomen primum locustarum ארבה est, quod in generali complexu omnem denotat speciem locustæ, atque singulis speciebus commune. Moyse tamen certam & singularem speciem locustæ, huius nominis esse, præclare adfirmat Lev. II, v. 22. descendit autem hæc ab usitata Ebræorum radice ארב, quæ *multum esse, multiplicari*, in propria sua sede significat. inde, præfixa radici, ex literis præformativis, N, nomen proprium ארבה sine difficultate deducitur; adeoque propriissimam, jure quasi, retinet multitudinis significationem, cum nullum fere animalium genus locustis sit fecundius atque uberius, quod testantur apertissime metaphoræ & locutiones insignem gentium concursum & multitudinem adumbrantes, quarum usus in sacris litteris non infrequens est. Sint exemplo nobis Midianitæ, oppugnantes Israël, qui dicuntur venisse in similitudinem locustarum, ita ut illorum non fuerit numerus, Jud. 6. v. 5. de locustis Judæam devastaturis scribit Joël I. v. 6. adscendit gens valida & innumerabilis contra terram istam. Locustas

*Ægyptiacas Moyses terram obumbrasse multitudi-
ne sua adstruit Exod. 10. v. 4, 5. Ecce Ego addu-
cam cras locustam in terminum tuum, ita ut
consegat & operiat superficiem terræ, nec possit
quis videre terram. Hinc ad stuporem usque
Hieron. In Com. ad Joël. 1. exclamat: Quid lo-
custis innumerabilius?*

Excipit ארבה, velut principem & matrem,
nomen secundum locustis attributum, quod
גרב *gobh* vel גרבאי *gobbat*, Amos 7: 1. &
Nachum. 3: 17. esse constat, cujus originationem
& fontes pars Lexicorum Ebræorum ignorat. alia
proinde videtur esse lingua, cui natales servatos
debebit. Est Arabibus usitatissimum verbum ga-
ba, quod, *e terra emergere, propullulare*, Lati-
nis est. Nec in alienam messem nos falcem im-
mittere quisquam oggerat, si Ebræos hodiernam
Arabum gaba usurpasse asseveremus, & propri-
issimam locustarum affectionem hoc nomine in-
digitasse; nulli enim animalium sive reptilium
magis proprium e terra emergere esse, quam lo-
custis, vel hæc comprobant Philosophi verba,
Lib. 5. Hist. c. 28. ubi ὅταν τέκωσιν, inquit, αἱ
ἀκρίδες ἐνταῦθα γίνονται σκώληκες ὡεῖδεις, οἱ
περιλαμβάνονται ὑπὸ τινι τῇ γῆς λεπίῃς, ὥσπερ
ὑφ' ὑμῶν, ἐν ταύτῃ δὲ ἐκπέτονται, i. e. cum
locustæ pepererunt, ibi sunt vermes ovorum specie,
qui terra quadam prætenui, tanquam membra-
nula

nula ambiuntur, unde evolant. Gaza: qua dissecta emergunt locustæ & evolant; dicit. huic adstipulatur Plinius Lib. II. cap. 29. *Hæ pariunt in terram demisso spinæ caule ova condensâ autumnî tempore. Ea durant hyeme sub terra; subsequente autem exitu veris emittunt parvas &c.* Æthiopes & Troglodytæ locustas *arbat* adpellant, ut Celeberrimus annotavit Bochart. in Hieroz. sacro L. 4. C. I. quod ipsis imponitur nomen, κατὰ χησικῶς, quia instar fluviorum, maximo cum strepitu, e terris emanant & scaturiunt. Quidquid sit, iudicio tamen orbis literati permitto, annon גִּבּוֹר deducatur rectius ex Heb. גִּבּוֹר formæ קִירָשׁ, apoc. הֵ & segol; aut ex גִּבּוֹר (unde גִּבּוֹ gibbus) formæ תִּם; גִּבּוֹרֵי אֵלִים etiam ex illo גִּבּוֹר, formæ גִּבּוֹר, & Jod pro הֵ alternante. Qui enim, sine ratione, Hebræam penuriæ accusarem?

Tertium in ordine locustæ est nomen גַּזָּא gazam, quod Joel. I. 4. 2: 25. & Amos 4: 9. reperitur. Rabbinî radicis Ebrææ hoc esse fatigunt, a verbo גַּזָּא guz vel גַּזָּא gazaz *tondere*, *abscindere*, deducentes, & גַּזָּא finale servile esse, statuentes. nec longe hæc recedit significatio ab affectionibus locustarum, quæ scindendo & tondendo omnes permeant terras. Thalmudici tamen potiori jure hujus principia sibi vindicant, nullam admittendo literam servilem, sed גַּזָּא ipsam

ipsam ponendo radicem, quæ in *amputandi & excindendi* notione in Avoda Zara sæpius ab ipsis usurpatur, & optime cum Græcorum ἐκκοπτεῖν quadrat, Matth. 3: 10. Luc. 3: 9. cap. 13: 7, 9. quæ loca de arborum excisione & amputatione agunt. Exinde igitur locustæ hoc sortitæ sunt, quia ut Incomparabilis inquit Boch. in loco citato, *præ acutis dentibus non solum gramen, & segetes, atque arborum folia, sed & cortices, ipsosque arborum teneriores ramusculos, ita erodunt quasi amputarent.* Plinius idem adfirmat, supra adductus: multa contactu adurentes, omnia vero morflu tradentes, & fores quoque tectorum. hinc Pisidas stupendæ locustarum moli *μυρ. ὅσων Ζιφ. &*, *ensem decies mille acierum* attribuit.

Quartum locustæ nomen est חגב *chagabb* Levit. 2: 22. 2. Par. 7: 13. & Eccl. 12: 5. exhibitum. Quod nec Hebrææ est originis, sed omnino peregrinam tulerat radicem; & quamvis in notis ad Levitic: contendat Aben Ezra *chagabh*, quatenus locustæ nomen, ea Ismaëlis lingua notum esse, quæ Arabica est: meris tamen nititur conjecturis, quia per universum Arabum insignem acervum, qui abunde est repletus innumeris locustarum nominibus, nullum hujus enunciationis reperire fas est; fontes tamen חגב debet Arabibus, quorum *chagaba* *Velare* significat. *Locustas* ut dicit laudatus noster Oedipus, חגבים *chaga-*

*chagabim dictas fuisse putaverim; quia cum tur-
matim volant, Solis lumini velum videntur ob-
scundere.*

Quintum singulare omnino nomen locustis
addictum est **חנמל** *chanamal*, & non sine causa
dubitatur, num in universis scripturis occurrat,
præterquam quod in Psal. 78: 47. reperiatur; &
num locustis vere attribuitur. Multum hærent
Nomenclatores in hujus vocis origine, nec liqui-
do constat unde deducatur. Sunt, qui *chanamal*
locustis prorsus eximunt, & grandini magis a-
nalogum esse statuunt; ut R. Aben Ezra, qui
chanamal lapides grandinis vertit, prout Buxtorf.
in Lex. observat. Saadias & Kimchius cum Ara-
bibus **עֲרֵבָל** i. e. *pruinam* vocant. Quibus ad-
stipulantur, Vulgatus, Græcus, & Æthiops. Ve-
rum in Midrasch per Metathesin exponitur,
adeoque pro *chanamal* **נחמל** *nachamal* dicen-
dum, quod ex *nach* & *mal* descendit, & *quiesce-
re, incidere*, significat. Atque sic fit adlusio
cum præcedentibus ad *pruinam*, cujus proprium
est quiescere & incidere, sicut innuit Theoprastus
Lib. 5. de Causis c. 19. nivem cum pruina con-
ferens. Ἡ μὲν οὖν ἐπιμένει, inquit, ἀλλ' ἀπο-
τίκεται, διὰ τὴν κλημάτων, καὶ τὴν βλαστών, ἢ
δὲ πᾶσιν ἐπιμένοντα ταῦτ' ἀποκείει, i. e. illa
quidem non diu manet, sed a palmitibus & gero-
minibus liquefscens delabitur; at pruina diu ma-
nens

nens hac exurit. Plinius, hunc secutus, *pruinam satis persidere* id est, diu insidere asseverat, Lib. 17. c. 24. *Pruina*, inquit, *perniciosa natura est quoniam lapsa persidet.* Ast quanquam nobis vix noceret, his cum Celeberrimo Bochar, adsentiri, cui itidem valde consentaneum videtur pruinam, potius quam locustam voce **חַבַּמַּל** significari; interim nec dissonum hoc fore putamus, si deduxerimus cum R. David Kimchio **חַבַּמַּל** ab Heb. Radice **חָנָה** quod *castra metari* est, & **מַל** quod *excindere* significat, adeoq; locustis hoc vindicemus nomen, quæ excindendo, tanquam exercitus Dei copiosissimus, castra metantur, & in singulis militarem ordinem & disciplinam quasi observant, quod ex Phænomeno sequenti clarius elucescet.

Sextum **חַסִּיל** *chasil* locustæ est nomen, Ebræis notissimum, a Radice *chasal*, *absumsit*, *consumsit*; & locustis convenientissima est affectio, quæ ab- & consumendo omnem terræ proventum corradunt & infestant, hoc enim edictum est spiritus Dei de locustis: semen multum in agrum jacies, & parum colliges, **כִּי יֶחֱסַלְנוּ הָאָרֶבָה** *quia consumet illud locusta*, Deut. 28: 38. vid. 1 Reg. 8: 37.

Septimum **חַרְגוֹל** *chargol* & nomen & species locustæ est, quod ex Lev II: 22. patet, proprieque per *chantarum* interpres reddit Vulgatus; sed & primordia hujus expositoribus non difficultatem pariunt levem; quod fugiat Ebræorum lexica.

Arabs,

Arabs, qui exquisitissimam nominum & actionum locustarum peritiam sibi adquisivit, etiam hujus declarat originem. Verbum *hbargala* in lexicis eorum *longum esse*, aut *longa ferri & produci serie*, sonat; ex quo nomen *chargal* vel *chorgala* profluens, valde consentaneum locustis esse videtur. Illæ enim præterquam quod eximiae sint longitudinis, proluxa serie & ordine ducuntur, adeo ut quandoque per spatium duodecim milliarium patuerit; prout Cadamust. Navig c 15. notat. Impenne hoc genus dicit Golius in Lex. Arab. Quanquam autem Europa nostra, Dei dirigentis beneficio, rarissime vastissima harum agmina experta sit: nihilominus stupendam earundem molem & seriem aliquando mirata est. Ita enim Aldrovandus Lib. 4. De Insect scribit: *Anno 1475. scribunt, firedaensem & Lenciciensem oram, atque Maloviam, ingentem locustarum Vim ex Ungaria, Moravia, & Silesia advenientem, pervagatam esse, &c. continuatis, ad sesqui milliarium in latitudinem & alterum tantum in longitudinem, examminibus, id est, ad tria milliaria.* Surius ad Annum 1541. de locustis circa Poloniam delapsis narrat: Hæ tanta multitudiue provolarunt, ut duo milliaria in longum & latum cubito tenus ita occuparent, ut solis quoque splendorem a toto illo terræ spatio sua densitate excluderent. Sic re & omine **חרגלים** merito hæ nominantur.

Non

Non sine causa foret, si octavum locustæ nomen ילק *jelek* Nah. 3: 16. a R. ילר *ivit*, *ambulavit*, *profectus est*, deduceremus, literis unius organi inter se permutatis; quandoquidem locustæ instar agminis numerosissimi omnes permeant, terras. quæ expositio, propter convenientiam formationis & significationis cum Radice, nobis in palatum incideret, ni Lexicographorum, vocabulum ad לקק *lakak* trahentium, obstaret auctoritas; quam tamen, firmis destitutam rationibus, modestè interdum deferere licet.

Noni locustarum nominis סלעם *solam* Levit. II. v. 22. non infelix fuit interpres, derivans hoc ab Ebræa sola, quod *petram* significat, cujus verbum סלע Arabibus est *frangere*, *fissuras habere*. Hanc autem speciem locustarum hoc assumpsisse nomen Aben Es. arbitratur, quia סלעים *conscendas petras*, vel quod, *petrarum fissuras frangat & iisdem delectetur*. Missum nunc facimus Celeberrimi Boch. iudicium super voce סלעם, pace ac venia ipsorum, qui nobiscum ipsum merito venerantur. Contendit ille סלעם radicis esse, quæ Chaldæis *absumere*, *devorare*, notat. Non quidem est inconveniens naturæ locustarum fructus devorare & absumere terræ, ut jam fusiùs dictum; interim non putemus Divinum Spiritum crambeni sæpius coctam
repe-

reponere. Sufficit semel indigitasse per nomen חסח, quod devorent & absumant] proventum terræ locustæ, & heic novam affectionem speciei declarasse, quod nimirum etiam petras conscendant & nihil ipsis invium, adeo ut nec murorum & montium altitudo velocitati & agilitati ipsarum sufficiat, quod mox patebit.

Decimum לללל *tselatsel* universum concludit numerum nominum, locustis in scripturis adtributorum, quod occurrit Deut. 28. v. 42. nec vacat minima ambiguitate ejus origo. Sunt qui cum græc. ἐρυσίβην, cum vulgat: *Rubiginem* vertunt. Schmidius per *siderationem* reddit, sed nec desunt magni nominis viri, qui cum Ebræis Onkeloso, Arabe Erpeniano, לללל *locustam* esse recte affirmant, fontes vocis trahentes a verbo לללל *tsalal*, quod aliquando *tinnire* est, & inde *cymbala* לללללל audiunt 2.Sam. 6. v. 5. Ps. 150. v. 5. locustas autem ita vocatas volunt, quia maximo strepitu & tinnitu alarum gradiuntur & volant. Sed quanquam hæc nobis haudquaquam displiceant, interim verosimilius cum Excellent. nostro Boch. arbitramur, locustas לללל dictas etiam a radice לללל *tsalal*, quæ primario & propriissime *obumbrari* significat, Neh. 13. v. 19. quod epitheton locustis oppido quadrare hæc nobis persuadent Hieron. verba, in Com. sup. Joël. c. 2.

pra multitudine, inquit, locustarum obtegentium
 calum sol & luna convertuntur in tenebras, &
 stellae retrahent lumen suum: dum lumen in me-
 dio nubes posita locustarum ad terram non finit
 pervenire. idem asseverans Remigius in præd.
 Joël. locum: sua densitate inquit, & multitu-
 dine radios solis solent repellere a terra, & qua-
 si nubes obumbrare. Similiter loquitur Onkel.
 in Exod. 10. v. 15. וַחֲפָא עֵין שֶׁמֶשׁ וְרָעָא
 i. e. & terre cooperuit oculum וְרָעָא
 solem (locustarum copia) & terra obscurata est.
 Huic consentit nonnemo dicens: & cecidit in
 Ægyptum locustarum multitudo innumera; ita
 ut solis radios prohiberet, ne terram attingerent.
 Quamobrem Marcellus Palingenius recte cecinit
 in Zad. Lib. 8.

- - - Tristesque locustas,
 In morem Nebula nitidum prætexere solem,

Phænom. IV.

DEdi hæcenus, quantum potui, non notas
διανεμτικας, sed vocabula & nomina sim-
 plicissima locustarum competentia agmini. Cum
 verò mira varietate, & stupendis proprietatibus
 exornarit Natura locustas, paucis virtutes viti-
 aque earundem delibare haud displicebit. Si
 nobis eadem quæ Africanis Arabibusque esset
 harum

harum experientia, ac cui commodo, incommodoque serviant, operam & oleum labore nostro sane perderemus. Ast cum beneficio ejus, cujus ex nutu omnia pendent, terra borealis, iis gaudeat privilegiis, ut circumvaga hujusmodi Locustarum agmina nunquam experta sit; ita, nec usus earum omnibus liquet, nisi illis solum, qui, adcuratiore historiarum lectione notitiam qualemcunque earum sibi compararunt. Est tamen res utilis & jucunda, præteritorum seculorum scrutari memorabilia, rerumque ab admirabili conditore productarum adfectiones & vires ex prisceis velut seculis revocare; quandoquidem præsentia huic negotio valde sunt imparia. Quare nequaquam apposituros amara fercula eorum palato nos arbitramur, qui aureo & maxime necessario historiarum studio sese delectant, si nonnulla animalculorum, quæ sæpius nominavimus, præclara facinora, quantum Rabinorum, Arabum, Græcorum, Romanorumque scriptorum labores suppeditarunt, opellæ huic, adjunxerimus & quidem ejus in ornatum, cum alio destituatur. Ne vero confusionis incurramus notam, ordine progrediemur, primum virtutes, postmodum vitia, quæ locustarum insunt naturæ, exposituri. Notum cuivis est, nullum animalculum tam parvum & despiciendum esse, cui non sua insit proclivitas & affectio

ad

ad commodum aliquod vel incommodum; ex qua laude seu vituperio, penes animalia quantum solertiæ reperiatur, constat. Comprobant hoc ipsum Locustæ, animalia non magna, quibus tamen minime affectio seu proprietas sufficit generalis, universo competens gregi Locustarum; Verum quæque species singularem habet proprietatem, ita ut tot reperiantur affectiones, quot conspiciuntur species. I. In laudem & virtutem vertitur locustarum *di/color ip/arum forma*. Nam vix in universo cœtu animalium, quadrupedum, bipedum, reptiliumque, tot mirari licet colores, atque hoc unicum genus expositum est. Variavit admirabili artificio locustas Natura; quædam harum sunt flavæ, quædam albæ, quædam rubræ, nonnullæ nigræ, ceu prolixè, disertè tamen, describit Marcell. Wirgilius in Disc. lib. 2. cujus in verbis adferendis eo erimus faciliores, quo felicius laus & virtus locustis insitæ iisdem explicatæ fuerint; in hunc itaque modum ille: *sunt locustæ, quæ virides, quæ nigre, quæ liventes, quæ aliqua parte hunc aliqua illum ostendunt colorem. Sunt quæ volantes tantum latentem antea colorem aliquem proferunt.* His addit Ælianus Hist. Anim. L. 10, C. 13. egregium hocce elogium. *χρυσοειδῆ ἔνι ἰνδάλματα καὶ ἐν αὐτῶν κατέσικται* i. e. Aurei coloris figuræ distinctæ sunt. 2. Nec in laudem minimam locu-

locustarum vertitur, quod hoc insecti genus omnibus illis gaudeat prerogativis, quibus reliqua omnium animalium genera. Sunt hæ quantitate & qualitate prorsus admirandæ. Quædam illarum sunt majoris, quædam minoris corporis, quædam volant pluribus vel simplicibus alis, quædam alis tarentes saliunt, quædam utroque motu privatae gradiuntur tantum, quædam longioribus brevioribusque cruribus, & in his pluribus brevioribusque, & paucioribus longioribusque gaudent internodiis, quædam canunt, quædam mutæ sunt, quædam per diem, quædam in tenebris audiuntur, quædam in re rustica homini nihil nocent, innocentesque se a pueris capi patiuntur. E contrario, sunt quæ pestem & calamitatem factorum omnium totis regionibus afferunt, illataque fame antiquos agros deserere sæpe numero incolas coëgerunt. Ut rem in compendium mittamus, sciendum, in locusta, quamlibet infirma, naturam esse decem magnorum animalium, prout Arabes in Damir. observant. Sunt ipsis, facies equi, quod idem adstruit Joël. c 2: v. 4. oculi elephantis, collum tauri, cornua cervi, pectus leonis, venter scorpionis, alæ aquilæ, femora cameli, pedes struthionis, cauda serpentis; quæ sane forma omni admiratione dignissima. 3. Quod summum maximumque est, & ex quo potissimas Locustæ reportent laudes, e peritia nimirum rei

militaris insigni, quam omnes rite callent, & adamantino quasi nexu conjunctæ, ordine distincto singulæ incedunt, terrarumque loca instar exercitus alicujus permeant. Adeo ut Regum Sapientissimus ipse harum demiratus sit expeditiones atque itinera, sicut ex Prov. c. 30: 27. liquido constat. Vix unquam sibi quisquam persuasum haberet, quæ copiæ, quis ordo, quantave velocitas & promptitudo in pugna & militia locustis sit, nisi ingens testimoniorum acervus hoc ipsum comprobaret. Numero excedunt omnia etiam opulentissimorum Regum & Monarcharum agmina, obscurant sua multitudo solem, terramque densitate obumbrant. Vis insecto minimo incredibilis, adeo ut stupefcens Hier. ut supra dixi, exclamarit: *Quid locustis innumerabilibus & fortius, quibus humana industria resistere nequit?* hunc confectatur Cyrillus: *χρῆμα ἄμαχον & δυσκαταγώνιστον παντὶ ἐλαφίῳ ἀνθρώπῳ βρῆχ & ἀκρίδῃ ἐμβολή, i. e. Εἰς inexpugnabilem, & hominibus prorsus insuperabilem, bruchi & locustæ irruptio.* Ordinem observant distinctum & elegantem, quo, ex jubentis Dei dispositione, volitant terrasque emetiuntur, ut instar tessellarum, quæ in pavimenti artificis manu finguntur, suum locum teneant, & ne ungue transverso ad partem declinent alteram. Ne ex incerta traditione hoc referamus, adi-

testem

testem cœlestem Joël. c. 2: v. 5, 6, 7, 8, 9. cui non dissimilis est alius αὐτέπτης Theodoret. in sua de locustis historia scribens: ἔστι γὰρ ἰδεῖν τῶν ακριδῶν τὴν πολεμικὴν δίκην, καὶ τειχῶν διαβάνεσσαν καὶ ταῖς ὁδοῖς βαδίεσσαν, καὶ ἔδ' ὑπὸ τίνος ἀνάγκης σκεδασθῆναι ἀνεχομένην ἀλλ' οἷον μετὰ τίνος συμπορίας ταύτην ἐφοδὸν ποιούμενην; i. e. Nam locustas videre est hostium instar conscendere, & per vias incedere, nec ulla vi se divelli patientes, sed tanquam mutua quadam conspiratione impetum facientes. Proinde Sigebertus de multitudine locustarum, Galliam A. 874. devastante, memorabilem narrat historiam; Quod mirum est dictu inquit, tanto ordine volitant, præmissis Ducibus, qui pridie castra metarentur, ut militaris disciplina in iis animalibus cerneretur. Quemadmodum autem in numero & ordine insignes conspiciebantur locustæ, ita in promptitudine & velocitate se illustriores præstabant, tam in pugna quam in scanfione & ascensione moenium. pugnandi modum ita describit Pisidas:

Τὸ πῆλυν ὅπλον εἰς ἀνάμνησιν φόβου,
 βέλτε νεφῶδες ἐξ ἀθήλων ποζότου,
 λόγχην ἐτόιμην αυτοκίνητον δόρυ
 Πυκνὴν Φάλαγγα μυριόσομον ξίφος,
 Πηδητικὴν ἐπαλξιν ἀσπίδα μάχης,
 ἔχ' ἴσμεται γὰρ, ἀλλὰ πλήττει καὶ τρέχει,

Ἐρπυσσοῖ πορθεῖ καὶ κλονεῖ περὶ μένη.
 Δοκεῖ δὲ φεύγειν, καὶ παλινδρεμῶ μένει.

i. e. *Telum volatile ad metum excitandum, sagittam nubilem ab incerto sagittario (emissam) lanceam paratam, hastam per se mobilem, frequentem phalangem, ense mille acierum, desultorium instabilis pugnae propugnaculum. neque enim stat, sed currens ferit, serpens devastat & volans tumultuatur; videtur autem fugere, & statim recurrens manet. Extra omnem teli iactum posita sunt, & frustra omnia ipsis inferuntur arma; sua enim levitate & corpusculi tenuitate omnes eludunt ictus, ut belle a Claudiano animadvorsum est.*

- - - cognatus dorso durescit amictus,
Armat ut natura cutem, - - -

Omnia denique pervia esse locustis hæc evincunt experientissimi Theodoreti Verba: ἔχ' ἀποχρητὴν περὶ βόλων τὸ ὑψὲς ἐμποδῶν τῇ τῶτων εἰσόδῳ γενέσθαι. ἀλλὰ ραδίως καὶ ὑπερβήσονται καὶ τείχη κλέπταις δὲ ὡρατολησίως διὰ θυρίδων εἰς πᾶς οἰκίας, εἰσελεύσονται. καὶ τῶτο δ' ἔσ' μόνον ὑπὸ πολεμίων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀκρίδων γενηνόμεον πλῆθους ἐθελαισόμεθα. ἢ πετόμεναι γὰρ μόνον, ἀλλὰ καὶ κτ' τῶν τειχῶν ἀνέρπυσσαι, διὰ τῶν φωνῶν εἰς τὰς οἰκίας εἰσίσαι; i. e. Non sufficit minorum alio modo ad illorum (hostium) ingressum prohibendum, muros enim facile transcendunt, & furunt

furum instar, per fenestras ingrediuntur in domos. Quod non solum ab hostibus sed etiam a locustis saepe factum vidimus. Non solum enim volando, sed & ad muros irrependo. per fenestras in domos penetrant. 4. Sane non infimæ fortis illæ sunt laudes, quibus illustris locustarum cohors à variis gentibus, præcipue Æthiopibus, Arabibus, Græcis & Judæis merito cumulatur, ob alimenta & fercula, quæ sæpius ipsis præbuit summe necessaria & opima. Esset nodus explicatu non adeo facilis, & fortassis nos semper lateret suis implicitus nexibus & involucris, quomodo animalia hæc, non penitus veneno expurgata, lethali, in cibum cedant hominibus, nisi mascule illum solvissent incomparabiles Historici. Igitur cum nos & terram nostram fugiat horum usus, locum testimoniis relinquemus, arbitrati ita comparatas esse quæstiones historicas, ut quemadmodum problemmata philosophica rationum ponderantur momentis; ita illæ à concentu discussorum testimoniorum pendeant. *Cui enim, ut eleganter loquitur Grotius, potius quis fidem habere potest, quam testimoniorum illustri choro?* Quid namque nostra memoria in rebus adeo remotis certius haberi potest, quam quod gentis cujusque carmina, & à majoribus ad posteros manans perpetue fama, servavit? Si hæc ratio in ulla unquam re valuerit, certissime ea in usu locustarum

eibario locum habebit, cum præter testimonio-
rum fidem de utilitate earundem ne somniare,
quidem possimus. Sunt viri, certè magni ac fide
digni, quorum præclara monumenta, locustas a
pluribus Gentibus in cibum & esum esse admissas,
satis declarant. Quæ si quis adcurata mentis
trutina perpenderit nunquam tantæ stupiditatis
erit, ut escam a locustis confectam sibi persvaderi
nolit. Non consuevere autem antiqui locustis
semel vel iterum vesci, sed annua alimenta ex
iisdem conficiebant. Ita enim de Æthiopibus lo-
quitur Plinius H. N. Lib. 6, c. 30. *Pars quedam
Æthiopum, locustis tantum vivit fumo & sale,
duratis in annua alimenta.* Et de Parthis Lib. II,
c. 29. *Parthis & hæ (scil. locustæ) in cibo grata.*
Huic adstipulatur Agatharchides Lib. 5, c. 27.
Cujus hæc sunt: ὡς δὲ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν,
ὅτε λίβες παρ' αὐτοῖς, καὶ ζέφυροι πνέουσι, παρ-
μεγεθῶν ἀκρίδων πλῆθος ἀμύθητον ἐκ τῆς
ἀνισορήτης μετὰ τῆς αἰέμων παραγίνεται χώρας.
τῇ αὐτῇ δυνάμει τῆς πλῆσεως τῶν ὀρνέθων μικρὸν πα-
ραλλάττει, μακρὸν δὲ τῷ σώματι; ἀπὸ τούτου δὲ
ὁ ζῶς τρέφοντα πάντα τὰ χερόν. ἄλλως περὶ τού-
τοις καὶ πεταρχειευμένοις χρώμενοι; i. e. *Sub vero
num æquinoctium, cum apud eos spirant Africi,
& Favonii, innarrabile locustarum prægrandium
agmen ex ignotis terris una cum ventis advolat,
quæ vi quidem volatus parum ab avibus, edcor-*
pare

pore plurimum differt, Hoc autem animalculo quovis tempore vescuntur, sive cum sale aut aliter condito. Hunc sequitur Diodorus Lib. 3. *ὅκτις δαψιλῆς τροφᾷς ἔχουσιν ἀπάντα τὸ βίον.* ex eo uberem victum habent per omnem vitam; Et Artemidorus apud Strabonem Lib. 16. *Ζῶσι δ' ὀπίσθιν ἀκρόων, αἱ οἱ ἐσθλοὶ λίθοι καὶ ζέφυροι, πνεύσεις μεγάλοι, συνιλαύνουσιν εἰς τὰς τόπας τῆς τῆς, Locustis, inquit, vivunt, quas verni, Africi, & Faronii, vehementius flantes, in ea loca impellunt.* Ipse Strabo de gente quadam in hunc modum disputat: *Πλησιόχωροι δὲ τῆς τοῦ μελανόρου περὶ τῶν ἄλλων, καὶ βραχύπεροι, καὶ βραχυβιῶται, πρὸς τὸ τεωρεῖσθαι ἔτη ὑπανίως ὑπερτίθεσθαι ὀπίσθιν ἡμερωμένης αὐτῶν τῆς περικῆς, ζῶσι δ' ὀπίσθιν ἀκρόων.* Hisce consentit Hieron. in Jovian. Lib. 2. c. 6 scribens: *Orientales & Libyæ populos, quia per eremi vastitatem & desertum locustarum nubes repertiuntur, locustis vesci moris est.* Quem comitatur Dioscor: dicens: *Χρῶνται δὲ αὐτῇ κατακόρως οἱ καὶ λεπτὴν λίβους, ea utuntur in cibo usque ad satietatem Libyes, qui ad Leptim incolunt.*

Phænom. V.

PRout res commodas laudes justæ, ita incommodas vituperia comitantur æqua. Est sius locustis honos, in hætenus allatis; sed vituperi-

um & probrum, nec ipsis deest minimum, obsequentes, quas adducemus rationes. 1. In nefandum vertitur vitium universi locustarum gregis, crudelitas & sævitia ipsarum horribilis. Intulere enim locustæ sæpius stragem & interitum, deplorabilem, non uni alterive homini, sed universis populis, herbis, frugibus, segetibus, arboribus, & regionibus. Et vix dubium esset, quin hodieque ingentia extarent volumina, de incommodis & damnis locustarum, quibus ruinæ consecrarunt, priscis temporibus, omnem occidentalem orientalemque gentem, si edax modo avum ista nobis non invidisset. Occurrunt tamen adhuc passim clarissima hujus rei testimonia apud scriptores tam sacros quam profanos, quorum præcipuum & summum Moysen facile dixerim, dum minis adoritur justis deformissimum indurationis monstrum Pharaonem, plagisque nequitiae Pharaonicæ ex æquo respondentibus nititur cor durum emollire; inter decem autem miserrimas, octava locustarum scilicet in Ægyptum immissio & irruptio crudelissima erat. Quod aperte ex Exod. 10. patet. Simili ni graviore poena justissimus punivit Vindex Judæorum & Israëlitarum prævaricationes, ut ex Joel. 1. constat. horribili namque prorsus agmine *Gazam, Jelek, Arbe, & Chafil*, in Judæam ingruerat, exque uno in alium demigrans agrum, omnem proventum terræ depavit

pavit & consumsit, omnesque regionis incolas in miserandas redegit angustias famis. Est incredibilis sane horum pernicies animalculorum; nam quicquid in agris, hortis & pratis viret, ingurgitant, vorant, excorticant, radunt, deglabrant. Adeoque cum paratis jam messibus aut pratis & pascuis, aut hortis & pomariis incumbunt locustarum mille myriades, totius anni laborem paucis absument horis, miserisque incolis famem indicunt, nec solo morfu nocent, sed & contactu adurunt. Quare non sine causa infelices conqueruntur Arabes in suo Dam. *Quod locustis nullum animal perniciosius.* & Mahumedes clamat; *Mille animalium species creavit Deus, sexcentas in mari & quadringentas in terra. Sed horum prima pestis est locusta, qua destruciente, sequitur reliquorum exitium ut monile confectum.* Recte ergo cecinit Pisidas de locusta in Opif. Mundi.

Τήκει τὰ δένδρα, καὶ μαράσκει τὴν πόαν. i. e. Arbores tabefacit, & herbam marcidam reddit. & Theophrastus hoc de locustis dat judicium Hist. Plant. Cap. 16. *ἐν Μιλήτῳ δὲ τὰς ἐλαιας ὅταν ὡσι περὶ τὸ ἀνθεῖν, κάμπαι καταπίουσιν, αἱ μὲν πὲ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη, ἑτέροι τῷ γένει καὶ ψιλᾶσι τὰ δένδρα. i. e. Mileti oleas, cum florent, eruce erodunt, alie frondem, alie genere diverse florem, atque arbores denudant.* Eodem vergunt

hæc Cyrilli: ἀμαχον τὸ χρεῖμά ἐστι, καὶ ἀκαταγώ-
 νισ, κομιδὴ τῶν τοῖστων ἢ ἐφοδ, ἱκανή τε
 ἄρδην ἀπολεσαι τὰ ἐν ἀγροῖς. *Res est insuperabi-*
lis, & prorsus inexpugnabilis earum impressio, &
ad peragenda ruris opes plane sufficit. Sed Muffe-
 tus adhuc clarius locustarum describit perniciem
 in hunc modum; *Nec solum morſu, segetibus,*
paucis, pratis, hortis, & pomariis nocent; sed
ſtercore etiam nigro, viridi, mordaci gravi bilio-
ſaque imprimis & acri saliva, quam multum ex
ore inter rodendum fundunt. Verum non suffi-
 cit hoc crudelitatis incommodum regionibus,
 sylvis, pratisque à locustis illatum, quod utut
 in se pergrave est, leve tamen videri queat cum
 2. Sæpe multo plus damni mortuæ, quam vivæ,
 non pratis & sylvis, sed hominibus & jumentis
 inferant, tetro & viroso odore aërem inficien-
 tes; unde gravissima sequitur lues, adeoque plu-
 res hominum myriades tali peste paucis diebus
 abripiuntur, quam diuturnis bellis. Testis est
 hujus rei Hier. qui de locustis, quarum agmina
 suis temporibus Judæam devastarunt, ita scribit:
Vento surgente, in mare primum & novissimum
precipitata sunt &c. cumque littora utriusque
maris acervis mortuarum locustarum, quas aque
exomuerant, implerentur, putredo earum & ſæ-
tor in tantum noxius fuit, ut aërem quoque
corruperit, & pestilentia tam jumentorum quam
 homi-

hominum gigneretur. Referunt etiam Augustinus de Civitat. Dei Lib. 3. Cap. 3. Orosius Hist. Lib. 5. Cap. 11. Ferculphus Chron. Lib. 6. Cap. 6 &c. M. Plautio, & M. Fulvio Flacio Consulibus, cum locustarum immensam multitudinem, venti in mare Africanum dejecissent, & fluctus ad littora propulissent, harum tabidam & putrefactam congeriem, tam pestiferum vaporem exhalasse, ut in sola Numidia hominum octingenta millia, & circa Karthaginienſe atque Uticenſe littus, plusquam ducenta militum millia periisse, tradantur. Apud ipsam vero Uticam triginta militum millia, quæ ad Africæ præsidium ibi constituta erant, deleta fuisse & extincta. Sigebertus quoque ubi supra, locustarum multitudinem, quæ Galliam vastavit, ventorum flatu deletam & submersam mari Britannico, oceani refusione narrat in littus rejectam, putredinem aëris ex foetore, peperisse, magnam inde natam ait famem, & pestilentiam, quæ tertiam partem hominum absumserit. Plura hujusmodi possent afferri, nisi hæc abunde sufficerent.

Phænom. VI.

Longum foret per singula ire aut vastissimo nos credere campo, cui emetiendo impares forent vires, si singulas pari lance perpendere-mus locustarum proprietates, dum supervacaneum esse

esse remur, in ea re declaranda ulterius occupari, quæ ampliori non eget explicatione. Sufficit scivisse, ac simul probatum ivisse, locustas ad commodum & incommodum esse aptas. Igitur ut supra declaravimus, locustas, quanquam aliquando perniciosissima hominibus animalia, non paucis gentibus olim cessisse in cibum, hodieque cedere; Itaque jam dispiciemus, quibus locustis Optimus Baptista se sustentare in deserto suo consueverit. Quod etiam rei est caput, cur tam varias dederimus adpellationes speciesque locustarum, earundemque demonstraverimus diversum usum; ut videlicet eo expeditius in aprico à nobis sistatur, cujus speciei & usus fuerint locustæ Johannis. Nulla est in universo tam vetustiorum quam recentiorum scriptorum choro dissensio quin locustas beatus comederit Baptista. Omnes hac de re consentiunt, imo consentire, necesse est, siquidem contranitentibus, unica & verissima sufficit reclamatio Divini Spiritus, Matth. 3: 4. & Marc. 1: 6. expressa. Ubi liquido constat, ὅτι ἡ τροφή αὐτοῦ (Johannis Baptistæ) ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριοι. & mox: ἐστὶν ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Verum fateri omnino & conqueri cogimur, propter ingentem scriptorum, qui heic in diversa abeunt, discrepantiam, quid per locustas intelligant Johanniticas plane arduum esse ac perdifficile aliquid certi determinare.

nare. Experiri tamen etiam heic, quantum ferant humeri onus, rosamque spinis densissimis obrutam atque submersam inquirere & explorare lubet. Priusquam autem nostrum de locustis Johanneis aperimus iudicium, ordine præprimis adversariorum tela, quibus nos a scopo & sententia vera, dimovere satagunt, excipiemus. Totum Dissentientium vagabundum ordinem prægrediuntur Ebionæi, qui nefario excœcati errore, inficias ire sustinuerunt, nullas unquam veras ἀκρίδας seu locustas, tanquam animalia pura ac lege divina in esum concessa, Johanneum cibum fuisse, sed ἀκρίδας in ἐγκρίδας transformant, quæ latinis *lagana*, *placenta* genus, germanis autem *plinkhen* *psanfuchen* audiunt, aniam à vero deviandi tramite nacti ex vocum convenientia, quippe ἀκρίδες & ἐγκρίδες parum differre viderentur. sic autem sonat Evangelium Ebionæum de Johanne: τὸ βρώμα αὐτῶ μελι ἄγριον, ὃ ἡ γεῦσις ἦν τῆς Μάννα, ὡς ἐγκρίς ἐν ἐλάω, *Cibus ejus erat mel sylvestre, sapore manne, tanquam lagani in oleo fricti.* Sed cum jam olim veritatis limites sint transgressi Ebionæi, & heterodoxiæ nota turpiter se macularint, certissimum etiam nunc vanitatis hæreticæ erit symbolum, illud de Evangeliorum, Epiphanii effatum, quod nimirum prope-
peruerint sibi ut veritatis sermonem in mendacium mutarent, ὅτι ἀντὶ ἀκρίδων ποιήσωσιν ἐγκρίδας

κρίδας ἐν μέλιτι, sive ex locustis facerent, lagana in melle fricta; ut ita scommatibus obruerent Baptistam nefandis, justasque ipsi continentiae laudes falsissima sua interpretatione detraherent. Si enim cibus & locustæ Johannis ejusdem cum melle saporis, & lagana fuissent, non magnum aut stupendum hoc austeræ vitæ videretur indicium. Alii pari vanitate correpti, ἀκρίδας mutant, vel in ἀκροθρύα seu τῶν φυτῶν ἀκρεμόνας arborum & herbarum extremitates; quasi illas Johannes pro cibo admisisset; ut Isidorus Pelusiota, in Epist. 130. somniat dicens: αἱ ἀκρίδες, αἷς Ἰωαννῆς ἐτρέφετο, ὃ ζῶα εἰσὶν ὥς τινες οἰονταὶ ἀμαθῶς, καὶ θάλασσαν ἀπεικόνοντα μὴ γινώσκοντες. ἀλλ' ἀκρεμόνες βοτανῶν ἢ φυτῶν. i. e. ille acrides, quibus Joannes volvebatur, non sunt animalia, scarabæis similia, ut quidam imperite existimant; absit: sed herbarum aut arborum extremitas. Cujus vestigiis mordicus insistens Paulinus in Carmine de Johan. Baptista canit:

*Præbebant victum facilem sylvestria mella,
 Potaque, & incultis enata cantibus herba.*

Sic quoque Panthaleon Diaconus in sermone de Luminibus sanctis, in hæc erupit verba: ὁ τοῦ τῶν μελιτῶν καὶ τῶν ἐρημῶν ποιοῦν, καὶ τοῖς τῶν βοτανῶν συντρέφόμενος ἐκ βρεφὸς ἀκρίδων. Qui apum in deserto laboribus & herbarum extremitatibus ab infantia nutritus est. Cujus sententia,

tiae Theophylactus, Euthymius, Nicephorus, Callistus, Cajetanus & Baronius abrepti sunt turbulento torrente. Sed neminem arbitror tam stupido fore ingenio, aut tam rudem Græcarum litterarum, qui etiam in densissimis tenebris vel manu secernere nequeat ἀκρίδας ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων, & dijudicare, quæ convenientia harum sit vocum, quæ nunquam a Scriptoribus Græcis, aut pro synonymis habentur, aut confunduntur. Accuratissimam certe tenebant Patres Græci differentiam inter ἀκρίδας & ἀκροδρύα, ad quam eo magis servandam adstringebantur, quo certius sciebant tam ἀκρίδας locustas, quam ἀκροδρύα arborum extremitates, nonnullis populis pro esca fuisse. Sic in Pædag. Clement. Lib. 2. c. 1 Matthæus Apostolus σπέρματων καὶ ἀκροδρύων καὶ λαχαίων ἀνὲν κεφῶν μετελάμβαναι, i. e. seminibus, & arborum summmitatibus, & oleribus sine carnibus vesciebatur. Sed ibidem hoc a Matthæo differt. Baptista quod ὑπερταίνας τὴν γῆν τεύει, ἀκρίδας καὶ μέλι καὶ ὕδωρ ἄγειν, sive continentiam ulterius promovens, locustas & mel agreste comederet. Satis jam evictum esse opinamur aliud fuisse Johannis ἀκρίδας, aliud Matthæi ἀκροδρύα. Nec desunt, qui absque pudore asseverant, ἀκροδρύα Johannis herbarum quoddam genus fuisse, sic Euthymius; Locustas inquit quidam herbarum esse virgulta dixerunt, quidam autem

autem herbam dictam locustam. Eique par fingendi artifex Theophylactus ita nugatur: *πῖες λεγῶσι βοῶντας εἶναι τὰς ἀκρίδας αἷς καὶ μελαγρὰ καλεῖσιν ἀκρίδας quidam herbas esse dicunt quas etiam melagra vocant*; ut hoc modo ad *μελιῖ ἀχρον* alludatur. Caterum illud herbae genus in solis Euthymii & Theophylacti hortis crescat, alias vix ac ne vix quidem in universo orbe repertum, quare, *nihil hac herba absurdius fingi potuisse* ait: Boch. in Hierozoico: Dantur adhuc Commentatores, ni Commentores, qui pari animositate tegumem verecundiae faciei suae detrahare videntur, locustas Johannis aviculas & pisces in Jordane captas esse fingentes. Quorum Dux Druthmarus, nono post Christum natum seculo vixit, inque Matthæum annotationes quasdam edidit. Cujus hæc sunt: *audivi quendam de locustis dicentem, istas aviculas fuisse rubris pedibus & tibiis quæ Johanni in alimentum venerunt*. Eandemque ipse Druthmarus amplectitur sententiam, quod *ἀκρίδες* certæ & veræ aviculæ rubris pedibus fuerint (quas nos alias non fuisse intelligimus, quam Græcorum *ρυττῆμοδα*) ceu liquet ex his, quibus eum refellit, qui volucres *ἀκρίδας* dixit: *Quare laudaretur Johannes abstinentiæ rigore, si volatilia ederet, quæ desideraverunt Judæi*. Ferculum dulcius conditum nunquam Druthmarus palatui apposuisset, si modo dixisset

volu-

volucrem rubris tibiis, non aviculam, ἀκρίδας
 fuisse; Nam ex locustis volucris, nonnullæ
 sunt rubris pedibus. Eaque ratione toto sinu
 lataremur de sana mente & interpretatione
 Druthmari. Sed cum a veritate discedat, tam
 in ave quam in piscibus suis, nos illum cum iis-
 dem demittamus, ut prandium sibimet inde pa-
 ret. Nos autem nostrum vindicamus Baptistam
 ab omni tam avium quam piscium è jordanæ ca-
 ptorum esu, siquidem ἀκρίδες, quibus Baptista
 sese sustinuit, non in fluviis sed ipso mari repe-
 riri deberent. Cæterum nusquam legitur in Græ-
 corum monumentis, locustas fluviatiles, ἀκρί-
 δας dictas, sed καράβας, qui alioquin præ-
 stantissimis deliciis annumerantur. Quamobrem
 nos merito Druthmaro retorquentes objectionem
 supra citatam dicimus: cur Johannis abstinentia
 laudaretur, si delicias edisset marinas. Quæ quo-
 que argumentandi vis eos refellere potest, quæ
 ἀκρίδας, demto ἀλφά è principio in καρίδας
 id est squillas mutant, quibus in toto cancerorum
 genere non est præstantius, ut sæpius laudatus
 œdipus noster in memorato superius opere anno-
 tavit. Verum nos, quibus Sacra pagina clario-
 rem accendit lucem, nihil horum curamus de-
 viationes, nec nosmet illorum blandimentis ad
 errores pertrahi patimur, Divinum porius se-
 quentes Ducem Moysen, qui lucidissima sua fa-

ce illustrabit nobis locustarum, ut talium, animalium quadrupedum usum in victu, præfertim apud gentem Judaicam, insignem, legeque Divina concessum; etenim clarissima extat lex, de esu locustarum Lev. II: 21, 22, 23. **אֲךָ אֵת־זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל שְׂרָץ הָעוֹף הַהָלֵךְ עַל־אַרְבַּע אֲשֶׁר־לֹא כְרֵעִים מִמֶּעַל לָרַגְלָיו לִבְתָּר בָּהֶן עַל־הָאָרֶץ: אֵת־אֵלֶּה מֵהֶם תֹאכְלוּ אֵת־הָאֲרֵבָה לְמִינֵהּ וְאֵת־הַחֲרָגִל לְמִינֵהּ וְאֵת־הַחֲגָב לְמִינֵהּ: וְכֹל שְׂרָץ הָעֵיף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים שֶׁקֶץ הוּא לָכֵם:**

Cum igitur universi hujus conditor, per legem expressam, commendaverit populo judaico cibum ex locustis paratum, quid impeditenti erit, quin confidenti animo concludamus, Judæos, & plurimas gentes, ut jam dictum, veras & certas locustas quadrupedes, quibus crura super pedes, ad saltandum istis super terram, non vero fictas quasdam pro cibo habuisse: adeoque Johannem Baptistam tanquam natura Judæum his locustarum speciebus, quas Moyſes, Divina suffultus auctoritate, concessit, vesci solitum, quum totam vitam ad normam Divinæ legis alias instituerit. Verum dicas quomodo locustæ nocentes & mortiferæ, hominibusque infestissimæ, ut ex superius allatis innotescit, iisdem in escam cedere potuerunt, quin mox ultro harum esu

efu quasi inedia semet excruciantur lethali ?
 Committit hunc scrupulum non nihil Celeber:
 Boch. in Hieroz. Lib. 4: 3. evincitque locustas
 non adeo sua natura esse noxias, *verum*, inquit,
locustæ homines & Bruta occidunt saltem ex con-
sequenti, quod ajunt, quia consumitis illis, quæ
fuisse vitæ subsidio, sic ad mortem ipsos adi-
gunt. Deinde hoc tenendum, cum justissimus
 scelerum vindex rebellionem populi cujusdam ul-
 ciscitur, potest animalia mitissima ad omnem
 usum licitum imprimis condita, & dudum ac-
 commodata, in bestias crudelissimas, quæ in
 homines ultro irruunt, mortemque infligunt,
 transmutare. Verum quam primum executionis
 defuncta fuerunt mandato, & miracula esse de-
 siderint genti prævaricatrici, naturales suas repe-
 tunt stationes, pristinamque recuperant tracta-
 bilem innocentiam. Secundum universum pul-
 terrimum creationis ordinem suavissima o-
 mnium creaturarum conspiciebatur harmonia, ut
 altera alteram non invaderet luderetue, sed omnes
 inter se conspirarent; hic tamen concentus, per
 labem communem, in rebellionem deplorandam
 transmutatus est, ita ut una in aliam ubique im-
 petum faciat horribilem. Liquet præterea ab
 exemplis plurimis, naturam mitem in ferocissi-
 nam transiisse, ex mandato & dispositione sum-
 mi Rectoris. Verum ex plurimis, paucissima

nunc prodeant in scenam. Angeli præprimis nobilissimum & supremum merito tenent locum inter omnes creaturas, qui quamvis sint tutores & ministri hominum fidissimi, & imprimis ex æterna Dei voluntate ad ministerium & custodiam mortalium destinati; mirari interim decet, tutores & ministros in hostes immutatos, ita ut, si hanc rem huc applicare fas foret, unus angelus, in castris Assyriorum, una nocte centum & octoginta quinque millia virorum occiderit, quo peracto officio, spiritus remansit administratorius. Itæ contrario quodnam leone animal ferocius? interim tamen liquet ex Dan. 6. fauces ipsius ita obstructas fuisse, ut Daniele, servum Jehovæ fidelem, deglutire consuetudine sua non sustinuerit; pari prorsus ratione locusta nunc pro cibo, in naturali sua statione, nunc peste in miraculoso munere esse potuit. Quocirca non arbitramur Arabes adeo stupide fixisse, locustam in mensam eorum, cum hac inscriptione in tergo & alis, cecidisse: *Ego sum Deus, neque ullus est præter me locustarum Dominum, qui eas alo, & cum libet immitto ut sint esca populis; sed & cum libet, immitto, ut iisdem plaga sint*, quod fide Bocharti adducimus. Itaque non repugnat veritati, locustam & escam & plagam gentibus esse, successive tamen non insimul, plane supremi Numinis jussu. Si objiciat forte quisquam,

scr.

scrupulum omnem non dum sublatum esse, quo videlicet jure locustæ Judæis in alimentum venerint, consideret quæso, quibus Moyse legem Levit. II: 21, 22. præscripserit; nonne imprimis Judæis? & num regula ipsis frustra data? Porro consulere potest Judicium Jonathanis, qui in paraphrasi ad Exod. 10: 19. hoc observat; ut cum **רוח ים** five *ventus maris*, a Deo immissus, dicatur abripuisse, & in mare rubrum projecisse quicquid locustarum in Ægypto esset, ita ut ne unica quidem remanserit in omnibus Ægyptiorum finibus; idem ille hoc excipiat **מה דמלחין במגיא לצורך - מוכלהו;** *quod in vasis suis sale condierant in cibi usum.* Similiter Beda de locis Sanctis cap. 14. à Sancto Episcopo Arculpho, qui iis in locis peregrinatus erat, se accepisse tradit, *notissimas esse locustas in Palestina, que corpusculis, in modum digiti manus exiguis & brevibus, in herbis facile capte, coctæque oleo pauperem victum præbent.* & Euthymius in Matthæum; *Dicunt usque ad hodiernum diem in illis partibus plerosque illud insecti genus edere fumo siccatum; habere autem gravem odorem, malumque gustum.* Cum vero jam evictum sit, plurimis gentibus, tam ad occidentem quam austrum, locustas pro cibo fuisse; nulli admirationi locum reliquit noster Baptista, quod locustas comederit. Sed hoc inauditum & singulare in

ipſo fuit, quod meritò orbis miratur terrarum, quia videlicet in deſerto nullo alio cibo, quam locuſtis & melle agreſti, ſeſe aluerit; Quo vitæ rigore hoc Judæis aliisque declaravit, ſe omnino extraordinario & ſummè conſtanti muneri præeſſe, cujus facta reverenter obſervare, dictaque tenaciſſime ſibi inculcare neminem pœniteret, ſed cunctorum in decus & ornamentum inſigne verteretur. Eleganter ergo de illo cecinit Paulus Diaconus, in Hymno De Nativitate ſancti Johannis Baptiſtæ, in hunc modum:

*Præbuit hirtum tegumen camelus,
 Artubus ſacris ſtrophium bidentes,
 Cui latex hauſtum, ſociata paſtum
 Mella locuſtis.*

Phænom. VII.

EXcipit locuſtam, tanquam primarium cibi Jo-
 hannei genus, altera pars victus ipſius, quam
 μέλι ἀγρίον ſive mel agreſte nuncupamus. Præ-
 lucet namque fax heic nobis cæleſtis, quam, con-
 ſenſu ſraviffimo, par Evangelistarum, Matth.
 Cap. 3: 4. & Marc. Cap. 1: 6. nobis oſtendit. Ubi
 cum alium victum reperire non poſſimus, quam
 ex locuſtis & melle agreſti confectum, quem in-
 comparabilis Baptiſta in alimentum recepit, quid
 obſtat, cur huic non habeamus fidem tanquam
 testi-

testimonio verissimo, & nullam admittenti exceptionem, frigidis cerebellis relinquentes commenta, partim ridicula, partim absona? Nec est, qui nos è continente nostro cogat, sævientibusque errabundos committat oceani fluctibus, dum natale solum τὸ μελίτῳ ἀγρίῳ investigare conamur. Terra eadem, quæ Johanni Baptistæ in nativam sedem superne destinata fuit, incredibili mellis copia abundabat, adeo ut minime necessariae Viro fuerint navium classes, quibus è terris trans vastum mare sibi alimentum adportaret: Nec nundinarum explorare fraudes coactus sit. Idem qui viro solum dedit & super solo dedit alimentum. Nec quisquam est qui non animadvertat, providæ supremi Numinis curæ fidelissimum Dei Ministrum arctissime commendatum fuisse; qua de re nemo dubitare potest, nisi summis obvolutus ignorantiae tenebris. Inter remedia efficacissima, quibus Benignissimus Deus Israelitarum corda, luctu & squalore diu sub jugo Ægyptiorum durissimo fracta, refocillabat, principem omnino meretur locum amplissima illa promissio, quæ spem populo reliquit Israelitico, reductionis dudum exoptatæ, ex ærumnoso Africae solo, in bonam latamque illam terram, lacte & melle fluentem. Cui promisso, ad tenorem aternæ veracitatis, Supremum Numen per servum fidelem Moysen abunde tandem satisfecit Exod. 3. seqq.

terrâam autem hanc, præ reliquis omnibus, fertilitatis fama celebrem, & privilegiis valde amplis a Deo irrogatis illustrem, nemo Cananæam fuisse, postea Judææ nomen ab accolis sortitam novis, nescit, nisi cui nec minima Scripturarum fax illuxit. Statuendo ita que Judæam mellis affluentia eximie nobilitatam, non denegamus reliquis regionibus sua mella, præsertim Scythiæ Muscoviæque, quæ pretioso melle abundant. Nec nostram Livoniam Ingriamque penitus prærogativa hac privare audemus, quanquam his minor sit copia mellis ac illis: Interim, probatum mel exactumque apes ibi conficiunt. Si cui placet exquisitissimam notitiam mellis Scythici Muschoviticique acquirere, adeat Max. Tyrii Orat. 2. de Amore. Ælian. Hist. Anim. Lib. 2. cap. 53 & Paul. Jovium Lib. De Legato Muscovitico. Nos pro instituti ratione breviter Judææ nostræ gloriam exaggerabimus, quam mellis sui copia sibi conciliavit amplissimam. Præterquam enim quod Judæa semel vel iterum adpelletur terra mellis & olei; viginti circiter sunt Scripturarum testimonia, quæ illam fuisse lactis & mellis proventu felicissimam declarant. Perspicua nobis etiam sunt plurima Poëtarum elogia, qui admirabili prorsus alacritate justas hujus decantant laudes. Dum in Grajorum intonat choro Euripides in Baak. v. 142.

ῥεῖ γάλακτι πέδον

ῥεῖ δ' οἶνω, ῥεῖ μέλισιν

Νέκταρι

i. e. *fluit lacte ager, fluit etiam vino, fluit & apum
nectare, mox resonat ex cohorte latina Virg.
Elog. 3.*

Mella fluant illi. ferat & rubus asper amomum.
Ovid Metamorph. Lib. 1.

Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant.
Horat. Lib. 2. Oda 19.

- - - *lactis & uberes*

Cantare rivos, atque truncis

Lapsa cavis iterare mella.

Sed non dum explet cunctas laudes terræ hujus
mel simplex, ut ut copiosissimum; verum ob spe-
ciem ejus duplicem illustrior evadit. Scatebat
enim domestico & sylvestri melle Judæa. dome-
sticum illud erat quod apes, quæ domi alebantur,
in truncorum, ad id studio comparatorum, & ad
domorum parietes collatorum antris exponebant,
qui nostro idiomate *Βυστάκι* adpellantur.
Sylvestre illud fuit, quod apum grex sylvas &
campos circumvolitans, ex variis, imo acerbis-
simis etiam herbis floribusque collectum, elabora-
vit, aut in nudo solo, aut arundinetis, antris &
cavis arborum, vel in fissuris rupium, quæ צור רבש
rupes mellis Psal. 81: 17. & mel in illis depositum
צור רבש *melè petra* Deut. 32: 13. audit. hujus
melli-

mellificii passim meminere Poëtæ; ita Hesiod.
Theog. v. 230.

- - - ἔρεσι δρυῖς

ἀκρη μὲν τε φέρει βαλάντας, μέσση δὲ μελίστας.
*in montibus autem summa fert quidem quercus
glandes, media autem apes, nempe ἐν τοῖς κοιλώ-
μασι τῆς τελεχῶν, ut Scholiasti Hesiodi placet.*
Hunc sequitur Phocylides in Νῆφετικῷ v. 160.

Κάμνει δ' ὑπερυφοῖτ' ἀριστοποίτ' ἐν τε μέλισσαι,
'ὕε πέτρης κοίλης καὶ κηραμὸν ἢ δονάκεον
'ἢ δρυὸς ὠνυγίης καὶ κοιλάδου.

i. e. Operatur quoque aeria & laboriosa apis, aut
in antro cavee petrae, aut in arundinibus, aut in
antiqua quercus cavitate. Et ipse Philosophus
præclarum hujus rei reliquit testimonium Hist.
An. Lib. 5. cap. 22. εἰσὶ δὲ καὶ μέλισσαι, αἱ ποιοῦ-
σαι τριπλᾶ κηρία ἐν τῇ γῇ. Sed ne gratis suis
potiretur apis commodis, destinavit supremum
illam Numen in usum hominum ut vulgarium, ita
religione, varia virtute, & muneris præcellentia
nobilium: inter quos sublimis eminebat Baptista
cum religiosissimis parentibus, quibus jus proxi-
mum & hæreditarium fuit terræ, ad satietatem
usque, fruendi proventu. Quo circa etiam Ba-
ptista præ reliquis, peculiari cum emphasi, ob usum
mellis frequentem in sacris litteris commendatur.
Ita enim exclamat Matth. 3: 4. ἢ δὲ τροφή αὐτῶν
ἦν ἀκροδὲς καὶ μέλι ἄγχιον. peculiare quid non
fuit

fuit equidem in Baptista mellis usus duntaxat, cum & aliis hoc pro cibo inservierit; sed hoc in illo singulare fuit, quod solis locustis & melle, non domestico tanquam lautiori & magis condito, sed sylvestri ut tenuiori & viliori vixerit; cum utrumque cibi genus, tam locustæ ut supra probavimus, quam mel, cum solum & per se sumantur, minimum vilissimumque sint alimentum, magis extenuans quam reficiens, sicut Hippocratis Cap. 50 De Affectionibus, verba sonant: τὸ μάλιστα ἐπίεσις ἐσθιόμενον, καὶ τρεφεῖ, καὶ εὐχερίαν παρέχει. αὐτὸ δὲ ἐφ' ἑαυτῷ λεπτύνει μᾶλλον, ἢ κομίζει; i. e. mel, cum aliis quidem comestum, & nutrit & bonum calorem exhibet: ipsum autem, per se ipsum magis attenuat quam reficit. Qui solo melle vescebantur, eos olim abstinentiæ & frugalitatis gloriam sibi conciliasse apud veteres, hæcce testantur Eustath. in illiad. λ. dum Aristoxeni Cyrenæi Philosophi abstinentiam a veteribus celebratam describit, addit: ὅτι θειοδακασιν κήπων, οἰνομέλιτι ποτίζων ἐσπέρας, καὶ ὑπὸ πύλῳ ἑωλαμβάνων, χλίορας ἔχειν ἔλεγε πωλακῶντας, lactucam in hortis sub vesperam mulso irrigatam, mane sumens, dicebat se flavas habere placentas. Et quod Pythagores ἐν γελέεσσιν διαβίβας, πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἠρκεῖτο. Sed utrumque noster longe superat; Aristoxenus enim melli vinum & lactucam addebat, quibus Johannes ut condi-

men-

mento vel deliciis penitus abstinebat. Et Pythagoras sæpe quidem, sed non semper solo melle acquievit. Præterea hi cibis pretio comparatis, noster autem fortuna oblati usus est, divina sic adgubernante providentia, ex qua mere penderet, illique certo & firmiter confidens animadverteret, se nunquam in illas redactum iri angustias ut fame periret. Nec illorum deliriis, qui Baptistam meritis continentiae laudibus frustantur, quia mel in escam instar condimenti admiserit, nos sinamus decipi. Diximus enim mel in se, remotis reliquis epulis tenue & vile fuisse. Quod licet in palatum nonnihil caderet, abstinentiam Johannis non debilitat sed auget, quando illud ad vitam saltem trahendam non ad luxum ceperit; cujus ille perpetuus strenuusque extitit hostis, nec quisquam deliciarum blandimentis eum assuetum fuisse, nisi demens & vecors asseveret. Tandem non desunt qui μέλι αχρεῖον & μέλαχρειαν inepte confundunt, aut qui non μέλι ἄχρειον, quod ubertim per agros, sylvas, & campos Judææ provenit; sed μέλαχρεια herbæ cujusdam genus, vel herbam ipsam melagra dictam, vel arborum rotunda folia lactei coloris & mellei saporis natura fragilia, mellis sylvestris nomen sortita, cibum fuisse frugalissimi viri; vel ipsam mannam, qua pasti Israëlita in vastissimo Arabiæ deserto quadraginta per annos, ita nuncupatam ineptius somni-

somniant. Verum supra omnem modum mirum est, qua suffulti auctoritate priores sustinuerint, *μελιαγειον*, abjecto a fine prioris vocis jota, & mutato in posteriori o in α, in *μελαγείαν* transmutare; cum *μέλιτος αγεία* & *μελαγείας* nulla sit convenientia, & spiritus infallibilitatis per Evangelistas solidissime expresserit *μέλι α-γειον* non *μελαγείαν* cibum fuisse Johanneum. Posteriores autem pari excæcati insania, qui ausi sunt arborum foliis & Israëlitarum mannæ *μέλιτος αγεία* significationem adscribere, cum tamen omnibus sit obvium: longe aliud arborum esse folia, aliud mel in cavis & antris arborum depositum; aliud rursus mannam è cælo delapsam, aliud mel solito more per apes collectum. Adeoque sic satis superque liquet, veritati cœlesti maximè repugnare absonam hanc *μετάβασιν*, & inutilem novarum significationum fabricam, quum nullum verbi sui *ἰώτα* perire Deus patiatur, sed potius cælum & terram peritura; omnesque, qui vel maligne pervertunt Scripturas, vel iis arbitrato suo novas notiones affingunt, cum vereres quadrare possint, vel addunt verbo ipsius vel detrahunt, anathemate percussurum minetur.

Phænom. IIX.

ITa considerato victu Johannis, duro satis atque austero; paucis exponemus amictum ejusdem
ino-

inopem & pilosum. Quemadmodum autem alimentum Johanneum nimis tenue vileque, causas ob fonticas, admirati fuere Judæi; Ita summæ illis admirationis ansam præbuit vestis ejus camelina, & Zona coriacea. At licet clarissime expresserit Divinus spiritus, quod αὐτὸς ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἐνδυμα αὐτῷ ἀπὸ τριχῶν καμήλης: Variis tamen hæc obnoxia sunt interpretationibus. Cum vero præsens rerum mearum facies prolixum abrumpat transitum, ad singula confutanda dissentientium argumenta; etiam illa, tanquam Papales furores, quibus vera in falsa transmutari solent, seponam, memet convertens ad sententiam verissimam fideque dignissimam. Haudquaquam autem mihi arridet Piscatoris, ejusque sectatorum, inane de veste Johannea Judicium, qui piscatoria & monstrosa toga Baptistam amiciunt, nec secus ac pictores, rudi & integræ pelli Cameli stupidè involvunt, suos adhuc habenti pilos. Verum cum Evangelista aperte dicat, vestem hanc non fuisse ἀπὸ σέρματος vel δέρματος καμήλης, ex pelle sive corio cameli, sed ἀπὸ τριχῶν καμήλης, e pilis cameli, aut telam contextam è pilis camelinis, quæ Ebræis שְׂמֹלֶט קַמֶּלִית, Germanis schamlott / Italis Lambeloto, Hispanis chamelote, Latinis, Undulata, Svecis fläder af kamelhår / Fennis, wate hirmenkarwoista: frustra quisquam nos a sensu

sensu literali divellere conabitur. Erat cum ratione Divina dispensationis hoc conjunctum, ut Johannes, qui in multis Eliam representabat Prophetam, veterem illum Thisbitam, adeò ut ipse dictus quoque Elias fuerit, qui officio Eliæ fungebatur, spirituque implebatur Eliæ, in habitu Eliæ conspiceretur. Pilosus erat Elias, unde כעל שער 2. Reg. 1: 8. audit, indumento nimirum, non corpore, hirsutus, quod de Esau Gen. 25: 25. dicitur. Johannes, ut Jacob, lenis quidem, sed hispidus pilis; ideo pilis vestiebatur camelorum, quemadmodum Jacob hædorum, quo formam Eliæ expressius daret representatam. Vestimenta e pilis contexere camelinis, apud orientales frequentissimi fuit usus; præprimis autem Prophetas Veteris fœderis vestes gestasse, e pilis camelinis vel ovinis confectas, abundè testatur κακοζήλῖα pseudoprophetarum, qui, verorum simiæ, ῥωτῆρῶν pallio hirsuto & villoso induti fuere Zach. 13: 4. Quanquam autem pilus cameli tam pretiosi sit usus, ut vestes ex eo contextæ (apud Caspios olim inter delicias numerarentur, quemadmodum ex hisce liquet Æliani verbis Hist. Anim. Lib. 17: 34. κάμηλοι δ' αειμύενται πλείους, αἱ μεγίσται καὶ τὰς ἰππὰς τὰς μεγίστας, εὐτρίχες ἄραι· ἀπαλαὶ γὰρ εἰσι σφόδρα αἱ τῶν τρίχες, ὥς καὶ τοῖς Μιλησίοις χείροις ἀντικείμεναι τῇ μαλακότητι, ἐκ' ὧν ὅτε τῶν

τῶν οἱ ἱερεῖς ἐσθῆτα ἀμφιέννυνται, ἢ οἱ ἑ-
 κατόπιων πλεονάζουσιν καὶ δυνατώτατοι. *Cameli*
etiam plures numerantur, quorum maximi ma-
ximis equis sunt magnitudine pares, pilis magni
pretii; li enim ita molles sunt, ut cum Milesiis
lanis mollietie comparari possint, ex illis porro sa-
cerdotes induuntur & Capiorum ditissimi qui-
que & opulentissimi.) Nequaquam tamen hæc
 aut derogant vesti Johannis camelinae simplicitatē,
 & ruditatem, aut illi tribuere possunt molliem.
 Removet namque a Johanne omnes delicias, om-
 nemque luxum, os Salvatoris, Johannem nec
 aulicum nec mollibus fuisse amictum vestibus
 contestantis Matth. II: 8. Et quando constat om-
 ni ex lana, cum ovina, tum camelina, tam
 pretiosam quam vilem, tam domesticam quam
 forensē, confici posse vestem, viliori & sim-
 pliciori semper cōtentus fuit Optimus Baptista,
 verbis ut utar Celeber. Wijnstrupii in Com. su-
 per Matth. 3: 4. ubi fuit, inquit, ἐνδυμα Jo-
 hanneum nec sordidum, nec splendidum, aut
 pretiosum; sed simplex, vile, parabile, atque
 ἐν τῇ ὄρεινῃ, ubi camelorum multitudo, εὐπεσον,
 rude, asperum, & accomodum, tum argumen-
 to quod docebat, tum loco ubi debebat. I-
 dem observat Wijnstrup. reliquos Prophetas μη-
 λωτήν, vestem e pilis contextam ovinis; Johan-
 nem vero solū καμηλωτήν pro amictu adhibuisse.

Sed

Sed num hic solus, vel ceteri cum illo καμηλωτῇ
 usi sint, hoc Wijnstrupii relinquendum est aucto-
 ritati & experientiae. Properans autem, memet
 ad Zonam accingo Johanneam, quam cum Elia
 communem habuit, non gemmis aut auro distin-
 ctam, (Zonarum enim bullatarum, byssinarum,
 sericarum, aurearum, luxum, damnatum Esa. 3.
 Johannes cum Elia hominibus reliquit lautitiis
 addictis) sed coriaceam & pelliceam, quam
 Matthæus Ζώνην δερματίνην περιτὴν ὀσφύον αὐτοῦ
 appellat, Lutherus vero einen ledern gürtel/ La-
 tinus zonam coriaceam, Belg. eenen leedern
 gordel, Ang. a leathern girdle, Gall. une cein-
 ture de cuir, Svecus een ledergjördring/ Fennus
 hihnainen riipö/ vertunt. Hanc Johannes *circum*
lumbum, secundum Græc. vel *circa lumbos*, se-
 cundum Metaphrastas, sibi aptavit, cum ex con-
 suetudine orientalis populi, tum ex necessitate,
 ne vestis difflueret, gressumque impediret.

CAPUT TERTIUM.

De Morte Johannis deploranda.

PHÆNOM. 1. *Vicissitudines & mutationes
 rerum demiratur.*

PHÆNOM. 2. *Auctorem Carceris Baptiste
 ostendit.*

PHÆNOM. 3. *Causſam incarcerationis in-*
quirit.

PHÆNOM. 4. *Carcerem & Mortem cru-*
entam depingit.

Phænom. I.

Dlutius fortaffis, quam par eſt, deliciis Jo-
hanneis immoramur; nihilominus tamen
veniam ſperamus à reputantibus, quam
ægre a tantæ virtutis contemplatione avellamur.
Cum itaque lucidiſſimus noſter Phosphorus ipſe
jam radios ſuos, velut contrahere incipiat, fa-
cemque, in omnium corruſcantem oculis morta-
lium, eclipſi mœſtiſſima, in tenebras commutare
cogatur: occaſus quoque ejus ultimam imponet
operi noſtro manum. Priuſquam autem tantam
lucem tantumque ſplendorem ab oculis noſtris
dimiſerimus; tua, L. B. pa e breviter expone-
mus Carcerem Johannis, ejusque cauſſam, &
Mortem ipſam. Eſt talis rerum, in univerſo
corpore naturæ, conditio, ut, cui ſuum fuerit prin-
cipium, eidem nec ſuus deſit finis; quanquam
uni ſerius, alteri citius contingat. Sol, clariſ-
ſimus mundi oculus, radios per omnem diffun-
dens orbem, adeo ut illius efficacix, maxima pæne
amœnitas fertilitasque regionum accepta feratur,
nunquam tam excelſum cœli emetitur ſpatium,
quin

quin quotidie ad occasum vergat, eclipsibusque alias sit crebris obnoxius. Sic Phosphorus noster Johannes, ocellus in schola pietatis, quanquam clara Evangelii face, cacas illuminaret mortalium mentes, tantaque easdem imbueret notitia Livina, ut vix amplius ullæ impietatis tenebræ uspiam reperiri debuissent; nihilominus ipse, in carcerem conjectus, tristissimis tenebris horridum, eclipsin quasi subire coactus est.

Phænom. II.

Postquam hic Noster, in natali solo, quod generali vocabulo desertum Judææ supra nuncupavimus, fatis diu vita sua austerâ, tanquam insolitæ rei novitate, mentes hominum excitasset, atque simul instigasset ad expetendum amplectendumque doctrinam a se propositam, felicemque successum in labore suo expertus esset; tandem ad aulam pervenit Herodis Antipæ, Tetrarchatum obtinentis Galilæum & Peræum. Erat hic Herodis Magni filius, cujus regnum, post fata ipsius, Augustus Cæsar in quatuor dispertivit partes, demandans Judæam & Samariam curæ Archelai, filiorum Herodis natumaximi, Galilæa & Paræa Antipæ, fratrum medio, concessis, reliquæ vero Tetrarchiæ Philippo, fratrum minimo, præfecto. Hic Antipas, qui & Rex Marc 6: 14.

appellatur, non ex rei veritate, sed vulgi opinione; (quosvis enim imperantes populus majori semper potestate nuncupavit, præsertim Regis filios, consuetudine ita ex paternis temporibus Regis titulum conservante) disertè enim Tetrarcha more Romano Matth. 14: & Luc. 9. vocatur. Abripuit fratri juniore Philippo, Iturææ & Trachonitidis Tetrarchæ, uxorem Herodiadem, Aristobuli filiam, Sororem Agrippæ majoris, vivo adhuc Philippo, qui duos Herodiadi tanquam maritus genuinus dedit filios, unamque gnatam, adeoque haud improles a marito discessit, ut sub specie legis licuerit prolem a fratre pristini mariti expostulare. Perspicuum hujus rei perhibet testimonium Nicephorus asseverans, quod Herodias σπέρμα εἶναι τῆς ἀδελφῆς, Antipæ scilicet fratre Philippo. Et Justinus Martyr filiam saltatricem ἐξαδελφὴν αὐτῆς appellat. idcirco γάμος τῆς ἀνομίας nuptiæ non legitimæ Antipæ cum Herodiade erant; Quas cum severe, ad tenorem legis divinæ, reprehendisset Johannes, stuprumque & incestum ἐπενεργήσας iusta exprobrasset, mox impius Tetrarcha ira permotus est injusta, ex veritatis alacri confessione, caussamque inde adeptus, Magistrum fidelem spiculatoribus suis tradendi, ut illi hunc in vincula dejicerent sceleratorum.

Phænom. III.

Nullam aliam causam Johanniticæ in carcerem inclusionis inquirere lubet, quam veritatis confessionem. Non enim ob scelus aliquod suum, sed quod in os Antipæ coram dixerit: *ὅτι ἔχει σοι ἑχέν πρὸς γυναῖκα τῆς ἀδελφῆς σου*, Marc. 6: 18. in vincula coniectus est. Præter testes divinos, prodeunt in scenam profani fide dignissimi, causam explicantes vinculorum Baptistæ. Gorionides etiam, Josephus appellatus Ebraicus, hac super re hoc producit assertum: *ויהרג רבים מחכמי ישראל וגם הרג את יוחנן כהן גדול על אשר דבר ואמר לו אסור לך לקחת אשת אחיך פיליפוס לאשה ויהרגו הווא* i. e. *occidit* (Herodes) *multos sapientum Israël, atque etiam Johannem sacerdotem magnum, quod dixerat ei: illi etiam tibi adsumere uxorem fratris tui Philippi in matrimonium; & occidit eum. Hic Johannes est qui Baptizatus fuit. Eandem captivitatis & supplicii causam R. Ganz, in Zemach David, amplectitur, ubi hanc de Herode Antipa historiam tradit: ולקח את אשת אחיו פיליפוס בעורנו חי לו לאשה ויוחנן כג בעבור הוכחו על זה הרגו בהרב: i. e. duxit uxorem fratris sui Philippi ipso adhuc vivente in matrimonium, &*

Johannem sacerdotem, propterea quod de hoc ipsum reprehenderat, gladio interfecit.

Phænom. IV.

SOle motu suo cursuve in illud revertente centrum, quo Herodes Antipas primum communem hanc aspexerat lucem, genethlia sive epulas natalitias Tetrarcha celebravit. Quibus etiam Herodias, concubina Antipæ, cum filia saltatrice, interfuit. Hujus, natæ scilicet Herodiadis, tripudiis & choreis importune adeo pernotus tetrarcha, amplissima addixit munera ludæ, in chironomiæ lucar. Imo in tantum occæcatus fuit, ut ludicræ rei causâ jure jurando se adstrinxerit, se vel dimidiam possessionum partem daturum. Verum hoc ut absque temeritate non nuncupavit votum, ita nec sine impietatis furore ac cæde præstitit atque exsolvit. Quo de facto Ambrosius hoc profert judicium, Lib. 3. Offic. Cap. 12. ubi, *Herodes, inquit, saltatrici præmium turpiter promisit, crudeliter solvit. Turpe, quod Regnum pro saltatione promittitur; crudele, quod mors Prophetæ pro juris jurandi religione donatur. Infertur disco Prophetæ caput: & hoc æstimatum est fidei esse, quod amenciæ fuit.* Sesquiannum cum in vinculis Machæaranticis, ut plerique suspicantur, detineretur Johannes, postquam alterum tan-

tantum, & quod excedit, antea baptismatis ritu
 usus fuisset libere, inter lascivas tripudiantium
 choreas, mandatum temulentus dedit Antipas
 spiculatoribus, ut caput Johanni præscinderent si-
 bique adferrent. Carnifices ad nutum intenti
 monentis, sine mora, crudelissimum jussu
 impiissimi Domini perficiunt, caputque cruen-
 tum, instar cupediarum, uxori reportant usua-
 riæ. Illuxit tristissimus hic decollationis dies
 fortassis initio mensis Martii, Anno Tiberii nono
 supra decimum, Christi vero tricesimo tertio, ap-
 propinquante Paschate illo quod proxime εαυ-
 ρωστικόν præcessit, quanquam hanc ego totam
 chronologiam conciliandam non suscipiam. Ex-
 sangve & inanimum corpus Johannis à discipu-
 lis terræ mandatum, historia comprobat Evan-
 gelistarum: Sepulchrum vero & locum requiei
 non attexit. Hieronymus tamen hanc rem non
 nihil illustrare conatur in Epitaphio Paullæ Cap.
 6. ubi ita; *Vidit Sebasten, id est Samariam,*
quæ in honorem Augusti, ab Herode Græco, Au-
gusta est nominata. Ibi siti sunt Eliseus
& Abdias Propheta, & quo major inter na-
ros mulierum non fuit, Johannes Baptista.
 hoc idem adstruit in Com. super Mich. Cap. 1:6.
Samaria, inquit, erat in montibus sita, ubi nunc
Sebaste est: in qua ossa sancti Johannis Baptiste
 con-

condita sunt. Ast quicquid sit, etsi locus nos lateat monumenti tegentis ossa nostri Baptistæ, certò tamen animam martyris in manu Dei, beatorumve sede, & sanctissimorum consortium cœtu collocamus.

Αμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὰς αἰῶνας τοῦ αἰῶνων. Αμήν.

